

A close-up photograph of a hand holding several green apples. The apples are fresh and have a small stem attached. The background is a soft, out-of-focus green. Overlaid on the image is the text 'Parempi vaihtoehto' in a white, brushstroke-style font.

Parempi vaihtoehto

RUOTSALAISEN EDUSKUNTARYHMÄN VAIHTOEHTOBUDJETTI VUODELLE 2017

SFP RKP

RUOTSALAISEN EDUSKUNTARYHMÄN VAIHTOEHTOBUDJETTI VUODELLE 2017

Politiikassa on aina kyse arvovalinnoista. Myös taloudellisesti vaikeina aikoina on mahdollista priorisoida ja valita toisin. Me haluamme vaihtoehtobudjetissamme osoittaa, että on mahdollista tehdä vastuullista talouspolitiikkaa ilman massiivisia ja lyhytnäköisiä leikkauksia koulutukseen, opintotukeen ja kehitysyhteistyöhön. Haluamme myös osoittaa, että arvovalintojen kautta on mahdollista toteuttaa välttämättömiä uudistuksia kuten esittämämme perhepoliittinen kokonaisuudistus. Vaihtoehtobudjettimme ei lisää valtion velkaantumista enemmän kuin hallituksen talousarvioehdotus.

Politiikassa on aina vaihtoehtoja. Meidän talousarvioehdotuksemme on parempi vaihtoehto vuonna 2017 100 vuotta täyttävälle Suomelle.

VAIHTOEHTOBUDJETTIMME TÄRKEIMMÄT KOKONAISUUDET:

Tarvitsemme perhepoliittisen kokonaisuudistuksen

Haluamme lisää naisia työelämään, helpottaa työn ja perhe-elämän yhteensovittamista ja pienentää naisten ja miesten välisiä palkka- ja eläke-eroja. Samalla haluamme parantaa isien mahdollisuuksia perhevapaisiin ja saada enemmän lapsia osallistumaan varhaiskasvatukseen. Siksi esitämme kolmiosaista perhepoliittista kokonaisuudistusta, joka muodostuu perhevapaiden uudistuksesta 6 + 6 + 6 mallin mukaisesti, kotihoidon tuen lyhentämisestä ja siitä, että jokaisella yli kolmevuotiaalla lapsella on oikeus maksuttomaan varhaiskasvatukseen neljä tuntia päivässä.

Uudet työpaikat ovat tie parempaan talouteen ja hyvinvointiin

Kestävä talouskasvu ja korkea työllisyysaste, joka luo verotuloja, on ainoa keino turvata hyvinvointiyhteiskuntamme pitkällä aikavälillä. Hallituksen tavoite luoda 110 000 uutta työpaikkaa ja nostaa työllisyysaste 72 prosenttiin on oikea. Valitettavasti hallitus ei ole onnistunut sovittamaan sanoja ja tekoja. Paljon puhuttu kilpailukyky sopimus ei yksin riitä luomaan tarpeeksi uusia työpaikkoja. Siksi esitämme oman työllisyyspaketin, jossa on kymmenen toimenpide-ehdotusta työllisyyden parantamiseksi. Esitämme myös kansallista paremman työhyvinvoinnin ohjelmaa.

Koulutus, osaaminen ja tutkimus ovat avain Suomen menestykseen

Maksuton ja laadukas koulutus sekä korkeatasoinen tutkimus ovat avain Suomen menestykseen. Me emme voi hyväksyä hallituksen valtavia leikkauksia yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen rahoitukseen, yliopisto- ja ammattikorkeakou-

luindeksien jäädyttämistä tai leikkauksia TEKES:n tutkimusmäärärahoihin. Lisäämme myös vapaan sivistystyön ja peruskoulun laadun parantamisen määrärahoja. Haluamme myös turvata toisen asteen ammatillisen koulutuksen alueellisen saatavuuden.

Suomi ei saa kääntää selkäänsä maailmassa hätää kärsiville

Suomen on kannettava kansainvälinen vastuunsa. Emme hyväksy hallituksen häpeällisiä kehitysyhteistyöleikkauksia. Siksi esitämme kehitysyhteistyömäärärahojen korottamista 213 miljoonalla eurolla. Pakolaisten määrä maailmassa ei tule vähentymään, päinvastoin. Humanitääriin kriisi Syyriassa ja Irakissa on hälyttävä. Siksi haluamme nostaa pakolaiskiintiötä 750:stä 2 500:aan.

Verotuksen on kannustettava työntekoon

Verotuksen tavoitteena tulee olla kerätä tarpeeksi tuloja, jotta voimme ylläpitää pohjoismaista hyvinvointiyhteiskuntaamme. Verotuksen tulee kannustaa työntekoon ja yrittäjyyteen. Haluamme siksi verouudistuksen, joka vähentää työn verotusta ja siirtää verotuksen painopistettä koulutukseen. Esitämme, että arvonlisäveroä korotetaan varovasti 0,5 prosenttiyksiköllä ja tuloverotusta vähennetään vastaavissa määrin noin 400 miljoonalla eurolla. Lisäämme ostovoimaa enemmän kuin hallitus. Korotamme myös kotitalousvähennyistä kannustaaksemme yrittäjyyteen ja luodaksemme uusia työmahdollisuuksia.

Kaikkein heikoimmassa asemassa olevien tilannetta on parannettava

Haluamme vahvistaa kaikkein heikoimmasa asemassa olevien sosiaaliturvaa. Yksin-

huoltajaperheet ovat kaikkein haavoittuvaisin ryhmä meidän yhteiskunnassa. Haluamme nostaa lapsilisän yksinhuoltajakorotusta ja poistaa toimeentulotuen ja yksinhuoltajakorotuksen yhteyden, jotta toimeentulotuella eläviä yksinhuoltajia ei enää rangaistaisi. Haluamme myös auttaa naisia, jotka joutuvat seksuaalisen tai muun väkivallan uhreiksi perustamalla 25 uutta turvakotia ja kolme raiskauskriisikeskusta. Haluamme vähentää nuorten syrjäytymisen vaaraa lisäämällä nuorten työpajojen ja etsivän nuoristöyön määrärahoja. Haluamme myös turvata päihdehuollon molemmilla kansalliskielillä. Mielestämme turvapaikanhakijoilla tulee olla oikeus äitiyspakkaukseen.

Ikääntyneillä tulee olla oikeus turvalliseen vanhuuteen

Haluamme huolehtia ikääntyneistämme. Emme hyväksy hallituksen suunnitelmia vähentää henkilökunnan määrää vanhustenhuollossa. Samalla haluamme parantaa vähävaraisimpien eläkeläisten tilannetta korottamalla takuueläkettä. Huolehdimme veteraaneista lisäämällä kuntoutuksen määrärahoja. Haluamme selvittää edellytyksiä yhteiselle kustannuskatolle sairaanhoitoon liittyville kustannuksille. Sen sijaan, että meillä olisi yksi katto lääkkeille, yksi katto matkakustannuksille ja yksi katto asiakasmaksuille jne., voisi meillä olla yhteinen kustannuskatto näille kaikille.

Opiskelijoiden toimeentulo on turvattava

Kaikilla on oltava yhdenvertaiset mahdollisuudet korkeakouluopintoihin, sosioekonomisesta taustasta riippumatta. Emme hyväksy hallituksen rajuja opintotukileikkauksia. Haluamme säilyttää korkeakouluopiskelijoiden opintotuen nykyisellä tasolla. Samalla haluamme estää sen, että opiskelijoita rangaistaan, jos he tekevät töitä. Siksi esitämme, että opintotuen tuloaraja korotetaan 50 prosentilla.

Vähemmän byrokratiaa ja enemmän tehokkuutta

Haluamme vähentää byrokratiaa. Mielestämme kuntien tehtävien tulee liittyä kuntalaisille tärkeisiin asioihin, kun taas muita tehtäviä voi karsia. Me emme hyväksy hallituksen uutta symboliveroa, veneveroa, joka kohdistuu

tavalliseen veneenomistajaan ja lisää turhaa byrokratiaa. Mielestämme Maaseutuvirasto MAVI tulisi lakkauttaa ja maanviljelijöiden paperityötä tulisi vähentää. Haluamme myös lisätä vapaaehtoisten kuntaliitosten tukea. Haluamme tehostaa työnvälitystä kilpailuttamalla osia siitä.

Oikeudenhoito, poliisi ja harmaan talouden torjuntaa tarvitsee riittävästi resursseja

Oikeudenhoito on yksi demokraattisen oikeusvaltion peruspilareista ja keskeisessä asemassa myös kilpailukykyemme kannalta. Siksi haluamme turvata oikeudenhoidolle riittävät resurssit. Harmaa talous aiheuttaa suuria verotulomenetyksiä valtiolle. Lisäämme poliisin, syyttäjälaitoksen, tuomioistuinlaitoksen ja verohallinnon määrärahoja harmaan talouden torjumiseksi, mikä samalla lisää valtion verotuloja. Toimiva poliisilaitos on yksi turvallisen yhteiskunnan perusedellytyksistä. Me emme halua, että poliisin saatavuus ja mahdollisuudet ennaltaehkäisevään rikostentorjuntaan vaarantuvat.

Budjetissa on kyse valinnoista

Esitämme hallituksen kärkihankkeiden puolittamista, koska osa kärkihankkeista näyttäytyy enemmän rahoilla kikkailuna kuin todellisina panostuksina johonkin uuteen. Mielestämme tehoton energiaverotuki energiainensiivisille yrityksille ja päästökaupan kustannusten kompensaatiotuki tulisi poistaa kuten muun muassa VATT on suosittanut ja käyttää paremmin. Myös hallituksen autoveroalennus tulisi peruuttaa ja käyttää tarkoituksenmukaisemmin. Mielestämme valtion ei tule rahoittaa yksityisomistusta ja siksi olemme valmiita poistamaan ensiasunnon oston verovapauden. Samalla 140 miljoonaa euroa, jonka hallitus on varannut kehitysyhteistyön lainoihin ja finanssisijoituksiin, tulisi käyttää varsinaiseen kehitysyhteistyöhön.

KYMMENENEN KOHTAA TYÖLLISYYDEN PARANTAMISEKSI

Kestävä talouskasvu ja korkea työllisyysaste, joka luo verotuloja, on ainoa keino turvata hyvinvointiyhteiskuntamme pitkällä aikavälillä. Hallituksen tavoite luoda 110 000 uutta työpaikkaa ja nostaa työllisyysaste 72 prosenttiin on oikea. Valitettavasti hallitus ei ole onnistunut sovittamaan sanoja ja tekoja. Paljon puhuttu kilpailukykysojimus ei yksin

riitä luomaan tarpeeksi uusia työpaikkoja. Siksi esitämme oman työllisyyspaketin, jossa on kymmenen toimenpide-ehdotusta työllisyyden parantamiseksi. Esitämme myös kansallista paremman työhyvinvoinnin ohjelmaa. Uskomme, että kymmenen toimenpidettä luovat tarpeeksi työpaikkoja hallituksen tavoitteen saavuttamiseksi.

1 LISÄÄ NAISIA TYÖELÄMÄÄN uudistamalla kotihoidon tuki ja perhevapaajärjestelmät. Nykyiset järjestelmät lisäävät naisten ja miesten palkka- ja eläke-eroja ja muodostavat esteen tasa-arvoiselle urakehitykselle. Tilastot puhuvat puolestaan, sillä nuorten naisten työllisyysaste on kaikissa Pohjoismaissa huomattavasti korkeampi kuin meillä Suomessa.

2 TÖITÄ NUORILLE minalityömallilla. Nuorisotyöttömyys on hälyttävällä tasolla ja sen korjaamiseen vaaditaan nyt toimenpiteitä. Minalityömallissamme alle 30-vuotiaat nuoret saavat ansaita 500 euroa kuussa ilman, että se vaikuttaisi tukiin tai muihin etuuksiin. Työnantajat maksavat puolestaan pienempiä työnantajamaksuja palkatessaan nuoren henkilön.

3 ANSIOSIDONNAISESTA KANNUSTAVAMPI korottamalla tasoa ja lyhentämällä maksamisaikaa. Tanskassa kokemukset vastaavasta mallista ovat hyvät. Suomessa tehdyt tutkimukset osoittavat, että työttömät uudelleentyöllistyvät joko pian työttömäksi päädyttyään tai juuri kun tuki on loppumassa. Siksi tuen tarve on suurin työttömyysjakson alussa.

4 PARANNETAAN TYÖPAIKKOJEN JA TYÖNHAKIJOIDEN KOHTAAMISTA kilpailuttamalla työvoimapalvelut. Kun yksittäisten työnvälittäjien annetaan tukea julkisia työvoimatoimistoja parannetaan työvoiman ja avointen paikkojen kohtaamista. Alueelliset kokeilut yksityisestä työnvälityksestä Uudellamaalla ja Pirkanmaalla ovat osoittautuneet onnistuneiksi.

5 KOROTETAAN KOTITALOUSVÄHENNYSTÄ. Kotitalousvähennyksen enimmäismäärää 3 000 euroon ja vähennettävää osuutta 60 prosenttiin korottamalla lisätään verotuloja, tuetaan yrittäjyyttä, kannustetaan naisvaltaisia palveluyrittäjiä ja parannetaan työllisyyttä. Samalla parannamme yksityisyrittäjien toimintaedellytyksiä ja ehkäisemme harmaata taloutta.

6 UUSIA TYÖPAIKKOJA PK-YRITYKSIIN paikallisella sopimisella. Uusia työpaikkoja syntyy pieniin ja keskisuuriin yrityksiin. Paikallisen sopimisen mahdollistaminen nykyistä laajemmin helpottaa työvoiman palkkaamisen pienempiin yrityksiin.

7 HALUAMME KANSALLISEN PAREMMAN TYÖHYVINVOINNIN OHJELMAN. Taloutemme menettää vuosittain jopa 25 miljardia euroa työkyvyttömyyseläkkeiden, sairauspoissaolojen, sairaana työskentelyn ja työtapaturmien takia. Parempi työhyvinvointi säästää yhteiskunnalle miljardeja samalla kun se parantaa yksilöiden elämänlaatua. Mielenterveyteen tulee satsata vahvistamalla työhyvinvointia ja kuntouttavaa toimintaa jo nuorilla.

8 KOROTETAAN OPINTOTUEN TULO-RAJOJA 50 prosentilla. Hallitus leikkaa parhaillaan opintotuesta mutta kieltää samalla opiskelijoita tienaamasta elantoonasettamalla sanktioita. Opintotukien takaisinmaksubyrokraatiaan kuluu vuosittain suuria määriä työtunteja. Työkokemus helpottaisi vastavalmistuneiden siirtymistä työelämään ja toimenpiteiden dynaamiset vaikutukset parantaisivat maan taloutta.

9 POISTETAAN ULKOMAISEN TYÖVOIMAN TARVEHARKINTA. Nykyisten työntekijöiden jäädessä eläkkeelle Suomi tarvitsee lisää osaajia. Jokaisen työpanos on tärkeä, eikä potentiaalisen työntekijän kansalaisuudella tule olla merkitystä. Tarveharkinnan poistaminen mahdollistaisi työntekijöiden palkkaaminen aloille, joilla nyt vallitsee osaavan työvoiman pula.

10 POISTETAAN TURVAPAIKANHAKIJOIDEN TYÖNTEON KÄYTÄNNÖN ESTEET. Pitkät turvapaikkapäätöksen odotusajat ovat vain osa ongelmaa. Haastavaa on myös esimerkiksi pankkitilin avaaminen, mikä puolestaan on edellytys palkan vastaanottamiselle tehdystä työstä. Siksi turvapaikanhakijoiden henkilökortin saamista on ensi sijassa helpotettava.

Uudistuksemme tavoite

Haluamme lisää naisia työelämään, madaltaa työn vastaanottamisen kynnyistä ja pienentää naisten ja miesten välisiä palkka- ja eläke-eroja. Haluamme myös helpottaa työn ja perhe-elämän yhteensovittamista ja parantaa isien mahdollisuuksia perhevapaisiin. Samalla haluamme, että useampi lapsi osallistuisi varhaiskasvatukseen. Haluamme turvata kaikille lapsille laadukkaan varhaiskasvatuksen vanhempien taloudellisesta tilanteesta riippumatta.

Miksi uudistustamme tarvitaan?

Naisten työllisyysaste on Suomessa matalampi kuin muissa Pohjoismaissa. Syynä tähän on, että nykyinen kotihoidon tukemme ja perhevapaa-järjestelmämme ei kannusta äitien urakehitystä. Paluu työelämään viivästyy, mikä samalla pienentää naisten palkka- ja eläketasoja.

Suomessa ainoastaan noin 75 prosenttia lapsista osallistuu varhaiskasvatukseen eli huomattavasti vähemmän kuin muissa Pohjoismaissa tai monessa muussa OECD-maassa. Tämä on hälyttävää ottaen huomioon miten tärkeää varhaiskasvatus on lapsen oppimisen, sosiaalisten taitojen ja kehityksen kannalta. Tästä huolimatta hallitus on päättänyt poistaa subjektiivisen päivähoito-oikeuden.

Uudistuksemme

- UUDISTAMME PERHEVAPAITA 6 + 6 + 6-MALLIN MUKAISESTI.
- LYHENNÄMME KOTIHOIDON TUEN ENIMMÄISKESTOA 13 KUUKAUTEEN.
- KAIKILLE YLI KOLMEVUOTIAILLE LAPSILLE OIKEUS MAKSUTTOMAAN VARHAISKASVATUKSEEN NELJÄ TUNTIA PÄIVÄSSÄ.

1 Otetaan käyttöön 6+6+6-malli nykyisen ansiosidonnaisen äitiys-, isyys- ja vanhempainvapaan sijaan.

6+6+6-malli kannustaa isiä hyödyntämään perhevapaata. Jos molemmat vanhemmat käyttävät koko oikeutensa perhevapaisiin, kasvaa ansiosidonnainen perhevapaa yhteensä 18 kuukauteen.

6+6+6-malli pidentää perhevapaan ansiosidonnaisen osan kokonaiskestoa 12 kuukauteen jom-

mallekummalle vanhemmalle (nyt maksimi on noin 10,5 kuukautta äideille).

6+6+6-järjestelmä maksaisi 154 miljoonaa euroa suhteessa nykyjärjestelmään, kun laskelmassa huomioidaan myös säästöt kotihoidon tuen käytössä ja päivähoitopaikoissa. Tässä laskelmassa on arvioitu, että 50 prosenttia isistä hyödyntäisi vanhempainpäivärahan.

Perhevapaata hyödyntävien piiriä tulee laajentaa niin, että perhevapaat koskevat myös isiä, jotka eivät asu äidin kanssa. Myös joku muu perheen läheinen henkilö voisi käyttää viimeisen kuuden kuukauden osuuden.

2 Kotihoidon tuen enimmäiskesto lyhennettäisiin 13 kuukauteen nykyisestä noin 26 kuukaudesta. Lyhentämisellä haluamme kannustaa naisia palaamaan aikaisemmin työelämään.

Perheillä olisi oikeus joustavasti itse valita milloin lyhennettyä kotihoidontukea käytetään lapsen ollessa pieni.

Kokonaisuudistuksessa tämä tarkoittaa, että kotihoidontukea – jos sitä hyödynnetään yhtäjaksoisesti heti vanhempainvapaan jälkeen – voidaan enimmillään hyödyntää, kunnes lapsi on täyttänyt 2 vuotta ja 7 kuukautta.

Lyhentämällä kotihoidon tukea suorat kustannukset vähenevät noin 85 miljoonalla eurolla (2015 maksettiin kodinhoidon tukea yhteensä 336,7 miljoonaa euroa).

Eduskunnan Tietopalvelu laskee, että julkiset menot kasvaisivat nettomääräisesti yhteensä arviolta 75 miljoonalla eurolla. Verotulot kasvaisivat arviolta 55 miljoonalla eurolla vuodessa mutta vanhemmat kotihoidossa olevat sisarukset huomioiden päivähoitopaikkojen kysynnän arvioidaan kasvavan vuositasolla yhteensä 11 700 hoitopaikkaa vastaavalla määrällä. Tämä johtaa siihen, että kuntien päivähoidon järjestämisestä aiheutuvien kustannusten arvioidaan kasvavan nettomääräisesti 138 miljoonalla eurolla. Tämän lisäksi työttömyysturva-menot kasvaisivat nettomääräisesti arviolta 72 miljoonalla eurolla.

3 Neljä tuntia maksutonta varhaiskasvatusta päivässä taataan kaikille yli kolmevuotiaille lapsille. Suomessa ainoastaan noin 75 prosenttia lapsista osallistuu varhaiskasvatukseen eli huomattavasti vähemmän kuin muissa Pohjoismaissa tai monessa muussa OECD maassa. Tämä on hälyttävää ottaen huomioon miten tärkeää varhaiskasvatus on lapsen oppimisen, sosiaalis-

ten taitojen ja kehityksen kannalta. Tästä huolimatta hallitus on päättänyt poistaa subjektiivisen päivähoito-oikeuden. Haluamme turvata kaikille lapsille laadukkaan varhaiskasvatuksen vanhempien taloudellisesta tilanteesta riippumatta. Esitämme siksi varhaiskasvatuksen järjestämiseen Ruotsissa käytettävää mallia, jossa neljä tuntia varhaiskasvatusta päivässä on maksutonta.

Neljän tunnin maksuton varhaiskasvatus merkitsee sitä, että päivähoitomaksut alenevat kautta linjan ja kannustinloukut vähenevät. Tämä tarkoittaa myös suurempaa joustavuutta yhdistää perhe- ja työelämä. Lisäksi mahdollisuudet ottaa vastaan osa-aikatyötä paranevat.

Kustannus perhepoliittisen kokonaisuudistuksen kolmannelle osalle on 125 miljoonaa euroa, jos nykyistä tuntihintaa nostetaan jonkun verran. Jos tuntihinta pysyy ennallaan, maksu kokopäivähoitopaikasta lähes puolittuu. Meidän arviomme on, että varhaiskasvatusmaksun näin voimakas alentaminen ei ole tarkoituksenmukaista. Vaikka tuntihinta maltillisesti nostettaisiin, tulisi kokopäivähoidon maksu alenemaan kaikissa maksuluokissa verrattuna tämän päivän maksuihin.

Uudistuksessa pidetään kiinni subjektiivisesta päivähoito-oikeudesta.

Uudistuksemme seuraava askel on kehittää malli, jolla perhevapaiden kustannukset voitaisiin jakaa tasaisemmin isien ja äitien työnantajien välillä.

UUDISTUKSEN KUSTANNUKSET VUOSITASOLLA:

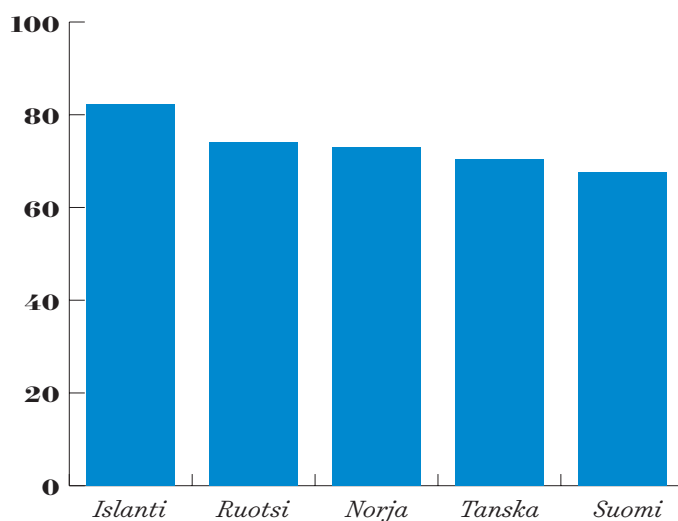
- 1) 6+6+6, netto 154 milj. euroa
- 2) Puolitettu kotihoidontuki, netto 75 milj. euroa
- 3) Maksuton varhaiskasvatus yli kolmivuotiaille, netto 125 milj. euroa

Yhteensä 354 milj. euroa

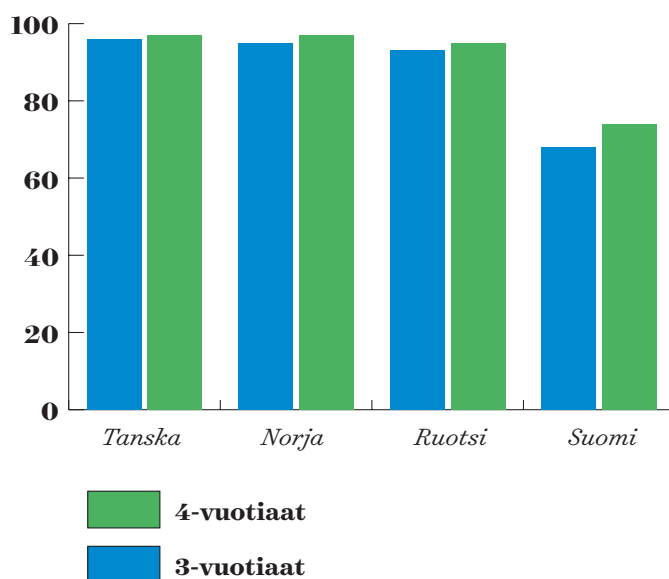
Kustannus, jos uudistus astuu voimaan

1.8.2017: 177 milj. euroa

Työikäisten naisten työllisyysaste 2015/OECD

Osallistuminen varhaiskasvatukseen pohjoismaissa

VEROUUDISTUS

Verotuksen tavoitteena on kerätä riittävästi varoja, jotta voimme ylläpitää pohjoismaista hyvinvointiyhteiskuntaamme. Veroja tulee kerätä tehokkaasti ja oikeudenmukaisesti ja keräämisen tulee perustua maksukykyyn. Verotuksen on myös kannustettava ihmisiä työntekoon ja yrittämiseen, ja sen tulee edistää taloudellista kasvua ja työllisyyttä.

Haluamme alentaa työn verotusta enemmän, kuin mitä hallitus tekee. Mielestämme hallitus tekee oikein vahvistamalla kaikkien kansalaisten ostovoimaa alentamalla työn verotusta ja kohdistamalla toimenpiteitä matalatuloisiin sekä eläkeläisiin kohdistuvilla toimenpiteillä. Hallituksen tuloverohelpotukset ovat osa kilpailukykysovimusta. Verohelpotukset ovat osittain hyvitystä sille, että työeläkevakuutusmaksuja on siirretty palkansaajille.

Haluamme siksi lisätä ostovoimaa enemmän, kuin mitä hallitus tekee. Me esitämme verouudis-

tusta, jossa vähennetään työn verotusta ja siirtää verotuksen painopistettä siirretään kulutukseen. Esitämme, että arvonlisäveroa korotetaan varovasti 0,5 prosenttiyksiköllä ja tuloverotusta vähennetään vastaavassa määrin noin 400 miljoonalla eurolla.

Arvonlisäveronkorotuksesta saatavat reilut 400 miljoonaa euroa käytämme kautta linjan tehtäviin tuloverohelpotuksiin sekä muihin toimenpiteisiin, jotka vahvistavat erityisesti pienituloisten työntekijöiden ja eläkeläisten tuloja.

Verouudistus toteutetaan niin, että yhteiskunnan tuloerot eivät kasva. Merkittävä osa verohelpotuksista käytetään päiväraha- ja eläketuloihin. Veromuutokseemme sisältyy valtion tuloveroasteikkoon tehtävien muutosten lisäksi myös muutoksia perusvähennykseen, työtulovähennykseen, tulonhankkimisvähennykseen, eläketulovähennyksiin sekä eläketulon lisäveroon.

**ELÄKKEENSAJA JONKA
BRUTTOELÄKE ON
18 000€ VUODESSA**

1 500

€/kk

Saa

143

€/vuodessa enemmän
RKP:n verouudistuksen
johdosta

Mikä on

11,9

euroa enemmän
per kuukausi

**KUNNALLISESSA KOTI-
HOIDOSSA TYÖSKEN-
TELEVÄ LÄHIHOITAJA**

2 524

€/kk

Saa

437

€/vuodessa enemmän
RKP:n verouudistuksen
johdosta

Mikä on

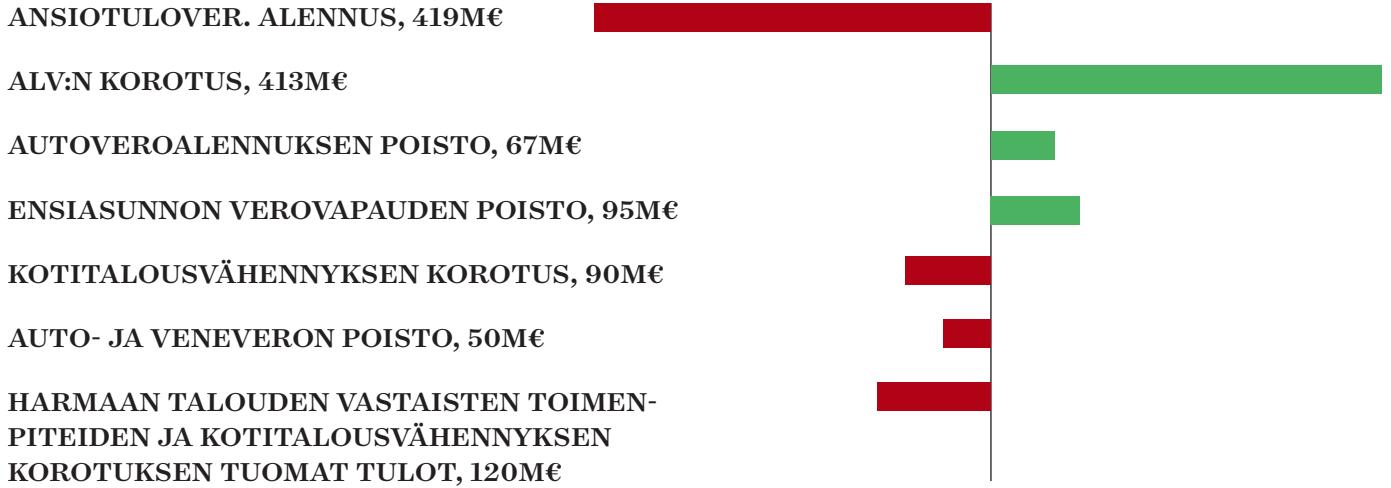
36,4

euroa enemmän
per kuukausi

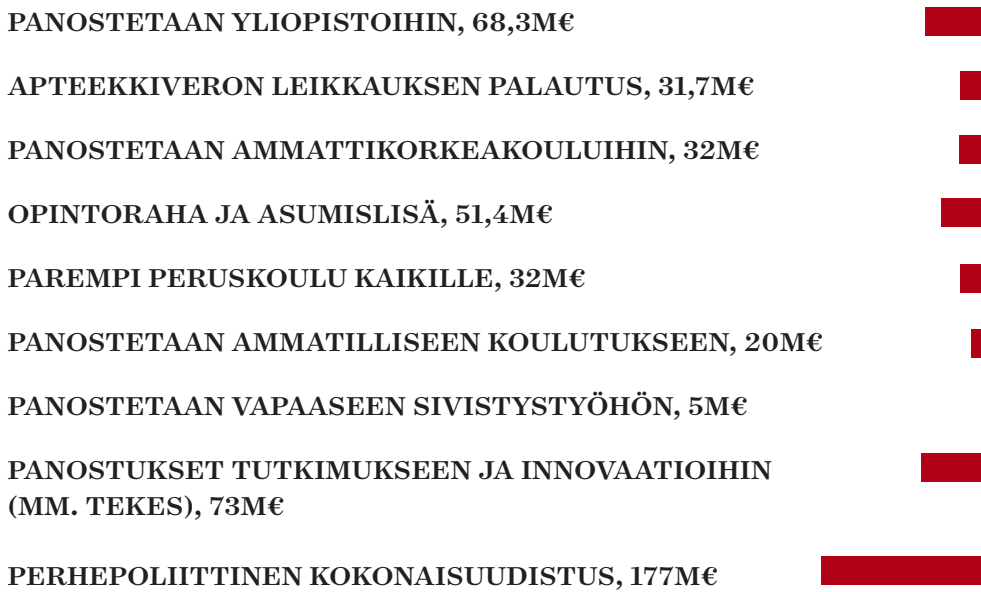

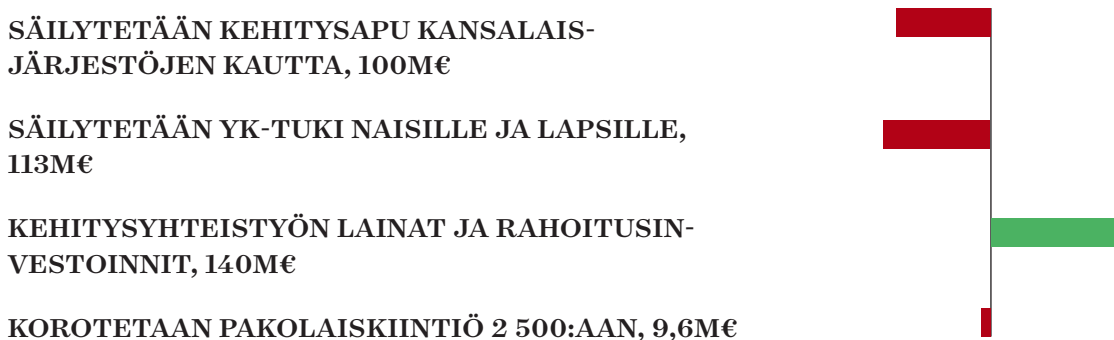
VEROT JA VÄHENNYKSET

KOULUTUS JA TUTKIMUS

SUOMI MAAILMALLA

SOSIAALINEN TURVA JA VANHUSTENHUOLTO

TUKEA YKSINHUOLTAJILLE, 24,5M€

KORKEAMPI TAKUUELÄKE, 12M€

LISÄÄ HENKILÖSTÖÄ VANHUSTENHUOLTOON, 6,31M€

KUNTOUTUSTA KAIKILLE VETERAANEILLE, 10M€

UUSIA TURVAKOTEJA, 15M€

RAISKAUSKRIISIKESKUS, 0,9M€

ÄITIYSPAKKAUS TURVAPAIKANHAKIJOILLE, 0,12M€

ETSIVÄ NUORISOTYÖ, 1,5M€

VÄHEMMÄN BYROKRATIAA JA LISÄÄ SÄÄSTÖJÄ

ENERGIAVEROTUEN POISTO, 218M€

ANNETAAN YLIOPISTOJEN HOITAA VALTIONEUVOSTON
TUTKIMUSTOIMINTA, 7M€

VÄHEMMÄN PAPERISOTAA VILJELIJÖILLE, 15M€

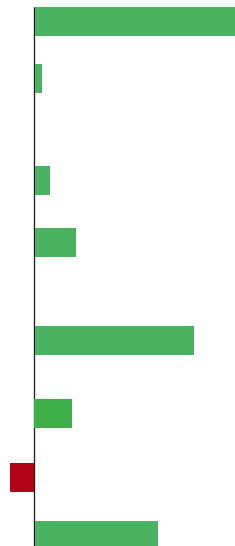
POISTETAAN PÄÄSTÖKAUPAN
KOMPENSAATIOTUKI, 43M€

KÄRKIHANKKEIDEN LEIKKAAMINEN, 168M€

KANNUSTAVAMPI TYÖMARKKINATUKI, 40M€

TUKEA VAPAAEHTOISILLE KUNTALIITOKSILLE, 25M€

KUNTIEN NORMITALKOOT, 130M€

MUUT LISÄT

AHVENANMAAN TASOITUSMAKSU, 15M€

POLIISI, 10M€

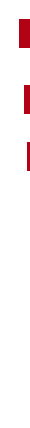
OIKEUSLAITOS, 7M€

FOLKTINGET, 0,102M€

KALASTUS, 0,2M€

VIEXPO, 0,15M€

PIXNE, 0,2M€

PÄÄLUOKKA 11

VEROT JA VERON- LUONTEISET TULOT

Haluamme siirtää verotuksen painopistettä niin, että työn verotusta pienennetään ja kulutuksen verotusta nostetaan. Arvonlisäveron maltillinen korotus (0,5 prosenttiyksikköä) kaikissa alv-luokissa mahdollistaa hallituksen esitystä suuremmat tulo- ja verohelpotukset.

Vaihtoehtoisessa talousarviossamme olemme käyttäneet tulo- ja verohelpotuksiin reilut 400 miljoonaa euroa, jonka saamme arvonlisäveron nostamisesta, sekä muihin toimenpiteisiin, jotka vahvistavat erityisesti pienituloisten työntekijöiden ja eläkeläisten tuloja. Verouudistus toteutuu niin, että yhteiskunnan tuloerot eivät kasva.

Yrittämistä kannustamme nostamalla kotitalousvähennyksen 2 400 eurosta 3 000 euroon. Lisäksi haluamme nostaa työkorvauksen vähennyskelpoista osuutta nykyisestä 45 prosentista 60 prosenttiin ja maksetun palkan vähennyskelpoista osuutta nykyisestä 15 prosentista 30 prosenttiin. Korotetun kotitalousvähennyksen arvioidaan vähentävän valtion tuloja 90 miljoonaa euroa.

Harmaan talouden torjuntaan lisätyllä panostuksella odotetaan yhdessä korotetun kotitalousvähennyksen kanssa olevan dynaamisia vaikutuksia. Palvelusektorin työpaikkojen lisääntyvän määrän odotetaan tuovan lisäverotuloja 120 miljoonaa euroa.

Uskomme, että hallituksen kaavailema autoveron alennus ei tässä taloudellisessa tilanteessa ole perusteltu ja ehdotammekin sen poistamista. Tämä lisää verotulojen määrää 67 miljoonalla eurolla.

Verotulojen lisäämiseksi esitämme, että valtio poistaa ensimmäisen kiinteistön ja asunto-osakkeen ostamisen verovapauden, minkä lasketaan tuovan valtion kassaan 95 miljoonaa lisää.

Tämän lisäksi esitämme, että digitaalisen jakelun arvonlisäveron on oltava sama kuin alimman alv-kannan painetulla sisällöllä. Tämän yksittäisen digitaalisten julkaisujen tukitoimenpiteen lasketaan vähentävän valtion alv-tuloja 6 miljoonaa euroa.

KOTITALOUSVÄHENNYSTÄ KOROTETTAVA

Suomen työmarkkinat muuttuvat koko ajan. Vakituisessa työ- tai virkasuhteessa olevien palkansaajien osuus pienenee samanaikaisesti kun freelancereiden ja yksinyrittäjien määrä kasvaa. Maamme yrittäjien parissa yksinyrittäjien ja am-

matinharjoittajien osuus on noussut kahteen kolmasosaan. Tämä osoittaa sen, että yksityisyrittäjät ja freelancerit tekevät suuremman osan siitä työstä, jonka aiemmin hoitivat palkansaajat.

Nykyisellään verojärjestelmässämme on monenlaisia verovähennyksiä. Osa vähennyksistä edistää yrittäjyyttä ja työllisyyttä, osa vähentää pimeää työtä ja osa edistää yhteiskunnassa vaikeassa asemassa olevien ryhmien tilannetta. Kaikkia verovähennyksiä on tarkasteltava niiden arvioidun työllistävän vaikutuksen kannalta. Uusien vähennysten käyttöönotto on perusteltua, jos niiden arvioidaan elvyttävän työllisyyttä ja siten edistävän verotulojen muodostumista.

Kotitalousvähennys on hyvä esimerkki vähennysmuodosta, joka vaikuttaa verotulojen muodostumiseen, edistää yrittäjyyttä ja parantaa työllisyysastetta. Kotitalousvähennys auttaa lisäksi harmaan talouden torjunnassa. Aiemmat arviot ovat osoittaneet, että verotulojen väheneminen kotitalousvähennyksen vuoksi on maksanut itsensä takaisin, koska työllisyys ja näin ollen verotulot ovat kasvaneet. Tämän vuoksi haluamme korottaa kotitalousvähennyksen enimmäismäärän 2 400 eurosta 3 000 euroon. Tämän lisäksi haluamme lisätä nostaa vähennyskelpoisen osuuden työkorvauksesta 45 prosentista 60 prosenttiin ja vähennyskelpoisen osuuden maksetusta palkasta 15 prosentista 30 prosenttiin.

11.01.01 Ansio- ja pääomatuloerot

KUSTANNUS: 90 000 000

HARMAAN TALOUDEN TORJUNTA

Harmaasta taloudesta aiheutuu Suomessa suuria verotulojen menetyksiä yhteiskunnalle. Lisäksi harmaa talous heikentää yleistä veromoraalia ja vaikeuttaa laillista toimintaa harjoittavien yritysten kilpailumahdollisuuksia. Eräiden tutkimusten mukaan (eduskunnan tarkastusvaliokunta 2010) harmaan talouden suuruusluokka on 10–14 miljardia euroa, mikä vastaa 5,5–7,5 prosenttia bruttokansantuotteesta. Tämä merkitsee, että harmaa talous aiheuttaa 4–6 miljardin euron taloudelliset menetykset yhteiskunnalle vuodessa.

Harmaan talouden torjunta edellyttää valtiolta määrätietoisia toimenpiteitä. Keskeistä tavoitteiden saavuttamisen kannalta on rikosten tekemahdollisuuksien vähentäminen, kiinnijäämisriskin lisääminen sekä viranomaisten reagointikykyyn parantaminen harmaan talouden paljastamisessa ja torjunnassa. Poliisi, syyttäjälaitos, tuomioistuinelaitos, Tulli ja verohallinto tarvitsevat tämän vuoksi riittävät voimavarat harmaan talouden tehokkaaseen torjuntaan. On syytä muistaa, että panostukset

harmaan talouden torjuntaan maksavat nopeasti itsensä moninkertaisesti takaisin verotuloina, joita ei muuten tulisi valtiolle. Siksi olemme valinneet laittaa 20 miljoonaa euroa lisää harmaan talouden torjumiseen, mistä voi arvioida saatavan noin 40 miljoonan euron lisätulot.

11.01.01 Ansio- ja pääomatuloverot

TULO: 40 000 000

Kotitalousvähennys on hyvä esimerkki verovähennyksestä, joka lisää verotuloja, edistää yrittäjyyttä ja parantaa työllisyysastetta. Kotitalousvähennys auttaa lisäksi harmaan talouden torjunnassa. Aikaisemmissa arvioinneissa on tullut esille, että verotulojen pienentyminen kotitalousvähennyksestä johtuen lisää työllisyyttä ja näin ollen myös kokonaisuudessaan lisää verotuloja. Katsomme, että kotitalousvähennyksen korottaminen, joka itsessään pienentää valtion verotuloja, samanaikaisesti dynaamisten vaikutustensa kautta tuo lisätuloja 80 miljoonaa euroa.

11.01.01 Ansio- ja pääomatuloverot

TULO: 80 000 000

VEROUUDISTUS

Mielestämme verotuksemme tavoitteen tulee lolla kerätä riittävästi varoja, jotta voimme ylläpitää pohjoismaista hyvinvointiyhteiskuntaamme. Veroja tulee kerätä tehokkaasti ja oikeudenmukaisesti ja keräämisen tulee perustua maksukykyyn. Verotuksen on myös kannustettava ihmisiä työntekoon ja yrittämiseen, ja sen tulee edistää taloudellista kasvua ja työllisyyttä. Vain kestävä kasvun ja verotuloja tuottavan korkean työllisyysasteen avulla voidaan taata hyvinvointiyhteiskunta myös pitkällä aikavälillä.

Suomen asema World Economic Forumin listalla maailman kilpailukykyisimpien maiden joukossa on viime aikoina laskenut kymmenennelle sijalle. Kilpailukykykymme ei ole riittävän hyvä, mikä näkyy muun muassa siinä, että Suomen Yrittäjien mukaan vientimme kasvu on hitaampaa kuin kasvu vientimarkkinoilla. Näin ollen taloutemme uudistamiseen on hyviä perusteita. Yksi perusedellytys on, että aina on oltava kannattavaa ottaa työtä vastaan ja tehdä työtä. Tämän tavoitteen saavuttamiseen tarvitaan useita eri toimenpiteitä. Yksi niistä on työn verotuksen alentaminen. Verotuksen keventäminen pienentää erilaisten kannustinloukkujen riskiä ja alentaa työn vastaanottamisen kynnyksiä. Haluamme siirtää verotuksen painopistettä niin, että työn verotus kevenee ja vastaavasti kulutuksen verotus

kasvaa. Tämän teemme korottamalla kaikkia kolmea arvonlisäverokantaa 0,5 prosenttiyksiköllä. Arvonlisäverotuksen korotuksen kokonaissumman on vastattava tuloveron alennuksen summaa.

Arvonlisäveron määrittämisen yhteydessä haluamme muuttaa digitaalisen mediasisällön alv-kantaa. Esitämme, että digitaalisen jakelun arvonlisäveron on oltava sama kuin alimman alv-kannan painetulla sisällöllä. Tämän yksittäisen digitaalisten julkaisujen tukitoimenpiteen lasketaan vähentävän valtion tuloja 6 miljoonaa euroa.

Suurimman osan arvonlisäveropohjasta muodostaa kotitalouksien kulutus, joka vastaa lähes 70:tä prosenttia arvonlisäverotuloista. Siksi meistä on täysin välttämätöntä, että arvonlisäverotuksen korotus tapahtuu esityksemme mukaisesti käsi kädessä tuloveron alentamisen kanssa. Siksi haluamme verotuksen painopistettä siirtämällä lisätä tuloja ja kasvattaa arvonlisäveroa 413 miljoonalla eurolla.

11.04.01. Arvonlisävero

TULO: 413 000 000

11.01.01 Ansio- ja pääomatuloverot

KUSTANNUS: 413 000 000

AUTOVERON ALENNUS PERUTTAVA

Hallitus ehdottaa, että autoveroa kevennetään yhteensä noin 200 miljoonan euron edestä tällä hallituskaudella. Kevennys suoritetaan asteittain vuosina 2016-2019. Tämän seurauksena autoveron tuotto laskisi vuonna 2017 yhteensä 67 000 000 euroa.

Katsomme, että autoveron alentaminen ei ole perusteltua nykypäivän taloudellisessa tilanteessa emmekä usko, että muutoksella on odotettuja dynaamisia vaikutuksia. Mielestämme summa, jonka valtio menettää veron alentamisella, tulisi sen sijaan laittaa työllisyyttä parantaviin toimiin, mikä vuorostaan lisääisi verotuloja, joilla rahoitetaan hyvinvointia. Siksi ehdotamme, että autovero pidettäisiin vuoden 2015 tasolla.

11.10.03. Autovero

TULO: 67 000 000

ENSIASUNNON OSTAJAN VAPAUTUS VARAINSIIRTO- VEROSTA POISTETTAVA

Yksi momentin suurimmista veromenoista on ensiasunnon oston varainsiirtoverovapaus, joka

on arviolta 95 000 000 euroa.

Taloudellisesti haasteellisina aikoina on tarvetta tarkastella julkisia menoja ja huolehtia siitä, että kaikki osallistuvat oikeudenmukaisesti taloustilanteen parantamiseen.

Valtion ensisijainen tehtävä ei ole verohelpotusten avulla kannustaa yksityisomistukseen. Tämän vuoksi katsomme, että ensimmäisen kiinteistön ja ensimmäisen osakehuoneiston oston verovapaus on etuus, josta me suomalaiset voisimme luopua tässä tilanteessa. Sillä voi olla eräitä pienekkoja vaikutuksia asuntomarkkinoihin, mutta todennäköisesti muutos ei enemmälti vaikuta markkinoihin. Näin ollen katsomme, että voimme tehdä 95 000 000 euron säästön poistamalla ensiasunnon oston varainsiirtoverovapauden.

11.10.05 Varainsiirtovero

TULO: 95 000 000

UDESTA VENEVEROSTA TULISI LUOPUA

Uudesta veneverosta tulisi luopua. Veneveron käyttöönotto ei ole tarkoituksenmukaista, koska se vaikuttaa eniten tavallisiin veneenkäyttäjisiin, palkansaajiin ja eläkeläisiin, jotka tarvitsevat venettänsä arkipäivässään. Toiseksi, venevero on epäoikeudenmukainen, koska venerekisteri, johon vero perustuu, ei ole täysin päivitetty eikä sitä ole suunniteltu verotusjärjestelmän perustaksi. Toisin sanoen, jotkut joutuisivat maksamaan, toiset eivät. Varmaa on kuitenkin, että veneveron valvonta ja perintä olisi erittäin vaikeaa. Lisäksi veron ainoa työllistävä vaikutus näkyisi lähinnä valtionvarainministeriössä, verohallinnossa ja Trafissa. Näin ollen hallitus lisää byrokratian määrää mutta ei valitettavasti verotuloja. Hallitus kuitenkin laskee kyseenalaisesti, että vero tuottaisi noin 50 miljoonaa euroa verotuloja vuodessa.

Veneveron vaarana on, että se todennäköisesti vaikuttaa kielteisesti taloudelliseen toimintaan ja työllisyyteen. Saariston matkailuelinkeino ja kotimainen pienvenetuotanto kärsisi veneverosta. Samalla vero olisi huomattava lisäkustannus Suomen Meripelastusseuralle ja vapaaehtoiselle meripelastukselle. On valitettavaa, että vero koskisi myös moottoripyöriä ja moottorikelkkoja, joiden omistajat ovat jo maksaneet arvonlisäveroa ja polttoaineveroa. Uusi vero vähentää näiden ajoneuvojen kysyntää ja myyntiä. Vero vaikuttaa myös kielteisesti siihen yritys- ja harrastustoimintaan, jossa moottoripyöriä ja moottorikelkkoja tarvitaan.

KUSTANNUS 50 000 000

Veneveron tarkkaa momenttia valtion talousarvioesityksessä ei ole hallituksen toimesta vielä ilmoitettu.

MÄÄRÄRAHAT

PÄÄLUOKKA 23

VALTIONEUVOSTON KANSLIA

TUTKIMUSTA EI TULE OHJATA POLIITTISESTI

Tutkimuksen tulee edistää maamme kehitystä ja hyvinvointia. Tavoitteena tulee olla, että Suomessa on korkealaatuista ja tarkoituksenmukaista tutkimusta, joka synnyttää uusia ajatuksia ja innovaatioita. Tutkimusmäärärahojen oikein kohdistamiseksi on tärkeää, että niiden tahojen, joilla on parhaat tiedot ja edellytykset hyvin perusteltujen ja tieteellisten arvioiden tekemiseen, tulisi tehdä arvio ja päättää tutkimus- ja kehitysmäärärahoista. Näihin riippumattomiin tahoihin kuuluvat esim. Suomen Akatemia ja Tekes. Sen sijaan valtioneuvosto ei ole se taho, jolla on parhaat edellytykset arvioida miten tutkimusmäärärahat pitäisi kohdistaa eikä ole poliitikkojen tehtävä ole valita tulevia voittajia.

23.01.22 Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta

Hallituksen budjetti 11 400

Meidän vaihtoehtobudjettimme 4 400

SÄÄSTÖ 7 000 000

PÄÄLUOKKA 24

ULKOASIAINMINISTERIÖ

Mielestämme Suomen on oltava aktiivinen ja luotettava toimija kansainvälisessä yhteistyössä, jonka tavoitteena on edistää rauhaa, turvallisuutta ja vakautta. Pohjoismaiset naapurimme ovat luonnollinen ensimmäinen taho kansainvälisessä yhteistyössä ja pohjoismainen yhteistyö on luonnollinen osa identiteettiämme.

Puolustamme ihannetta rajattomasta Euroopasta, Euroopasta mahdollisuuksien maailmanosana, jossa yksilön turvallisuus ja mahdollisuudet leimaavat poliittisia päätöksiä. EU-politiikan tulee perustua sosiaalisesti ja taloudellisesti kestäviin periaatteisiin asioissa, jotka koskevat globaalia taloutta, ympäristöä ja kansainvälistä turvallisuutta. Suomen

on oltava aktiivinen kumppani pohjoismaisessa, eurooppalaisessa ja transatlanttisessa yhteistyössä ja YK:n sekä Etyjin jäsenenä.

Kehitysyhteistyömäärärahoissa tavoitteen on mielestämme oltava pitkällä tähtäimellä saavuttaa YK:n tavoite 0,7 prosenttia bruttokansantuotteesta. Suomi on jo pitkään ollut sitoutunut tähän, samoin kuin nykyinen hallitus. Samalla hallitus kuitenkin radikaalisti alentaa tuen määrää. Haluamme, että Suomi on luotettava toimija kansainvälisessä kehitysyhteistyössä ja kansakunta, joka kantaa oman vastuunsa tukipolitiikassa.

KEHITYSYHTEISTYÖ TULEE TURVATA

Suomen on oltava luotettava toimija kansainvälisessä kehitysyhteistyössä ja kansakunta, joka kantaa oman vastuunsa tukipolitiikassa. Kotimaassamme meidän tulee ottaa vastaan ihmisiä, jotka on pakotettu pakenemaan kodeistaan, yhtä lailla kuin osallistumalla aktiivisesti globaaleihin ympäristö-, ilmasto- ja kehitysasioihin ja tukemalla kehitysmaiden taloudellista kehitystä kokonaisvaltaisesti. Emme halua, että Suomi vetää pois tukensa YK-järjestöltä tai että kehitysapumäärärahoja leikataan erittäin rankasti. Emme voi hyväksyä sitä, että Suomi ei kanna globaalia vastuutaan ja että säästöjä tehdään niin, että maailman köyhimmät ja hädänalaisimmat unohdetaan.

Hallitus esittää vuoden 2017 talousarviossa, että kansainvälisen kehitysyhteistyön määrärahoja alennetaan 267 000 000 eurolla. Tällainen yhtä radikaali tuen vähentäminen, jota esitettiin jo vuodelle 2016 ja nyt vuodelle 2017, tarkoittaa että tukibudjetin tavoite 0,7 prosentista bruttokansantuotteesta on lähes mahdotonta saavuttaa lähitulevaisuudessa. Kehitysyhteistyömäärärahojen tason lasketaan olevan arviolta 0,4 prosenttia bruttokansantuotteesta vuonna 2017.

Suomen kehitysyhteistyöpolitiikassa haluamme kiinnittää enemmän huomiota kehitysmaiden oman yritystoiminnan ja oman verotuspohjan vahvistamiseen sekä kehitysyhteistyön tulosten, vaikutusten ja mitattavuuden parantamiseen. Näiden tavoitteiden selkeiden tulosten saavuttaminen tulee olemaan vaikeaa, koska hallituksen säästöt vaikuttavat erityisesti monenväliseen kehitysyhteistyöhön ja kehitysyhteistyöhön yksittäisten maiden ja alueiden kanssa.

*24.30.66 Varsinainen kehitysyhteistyö
Hallituksen budjetti 535 195 000
Meidän vaihtoehtobudjettimme 748 195 000
LISÄPANOSTUS 213 000 000*

VARSINAISTA KEHITYSYHTEISTYÖTÄ LAINOJEN SIJAAN

Tukipolitiikan tavoitteena on oltava ihmiskien pelastaminen, inhimillisen kärsimyksen lievittäminen ja maailman heikoimmassa asemassa olevien auttaminen. Tämä toteutetaan parhaiten varsinaisella kehitysyhteistyöllä. Hallitus esittää vuoden 2017 talousarvioesityksessä, että kansainvälisen kehitysyhteistyön määrärahoja alennetaan radikaalisti mutta kehitysyhteistyölainoja myönnetään 100 000 000 euroa. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että kehitysyhteistyösektorin toimintaa halutaan siirtää varsinaisesta kehitysyhteistyöstä lainoihin ja investointeihin kansainvälisiin kehitysyhteistyöpankkeihin tai rahastoihin. Kehitysyhteistyölainojen sijaan painotamme varsinaista kehitysyhteistyötä.

*24.30.80 Kehitysyhteistyölainat
Hallituksen budjetti 100 000 000
Meidän vaihtoehtobudjettimme 0
SÄÄSTÖ 100 000 000*

VARSINAISTA KEHITYSYHTEISTYÖTÄ FINNFUNDIN SIJAAN

Tukipolitiikan tavoitteena on oltava ihmiskien pelastaminen, inhimillisen kärsimyksen lievittäminen ja maailman heikoimmassa asemassa olevien auttaminen. Tämä toteutetaan parhaiten varsinaisella kehitysyhteistyöllä. Hallitus esittää vuoden 2017 talousarvioesityksessä, että kansainvälisen kehitysyhteistyön määrärahoja alennetaan radikaalisti ja että kehitysyhteistyön finanssijoituksiin myönnetään 10 000 000 euroa määrärahaa. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että toimintaa siirretään varsinaisesta kehitysyhteistyöstä Finnfundille, joka tarjoaa rahoitusta yksityisille yrityksille. Näin tehtiin suuremmissa mittakaavassa jo vuonna 2016.

Finnfund tarjoaa riskirahoitusta oman pääoman muodossa, pitkän aikavälin investointilainoja sekä tietoa sijoittamisesta kehitysmaihin yli 30 vuoden kokemuksella. Tämä on toimintaa, jolla on hyvät tavoitteet ja jota tulee tukea, mutta ei suomalaisen järjestöjen rakentaman pitkän aikavälin tukityön kustannuksella. Varojen äkillinen ja suuri korotus tuskin tuottaa haluttua vaikutusta. Emme halua vesittää suomalaisten kansalaisjärjestöjen vuosia jatkunutta pitkän aikavälin työtä kehitysyhteistyösektorilla emmekä leikata YK:n järjestö-

jen rahoitusta hallituksen esittämällä tavalla.

24.30.88 Finnfundin (Teollisen yhteistyön rahasto Oy) pääoman korottaminen
Hallituksen budjetti 10 000 000
Meidän vaihtoehtobudjettimme 0
SÄÄSTÖ 10 000 000

VARSINAISTA KEHITYSYHTEIS- TYÖTÄ FINANSSISIJOKITUSTEN SIJAAN

Tukipolitiikan tavoitteena on oltava ihmishenkien pelastaminen, inhimillisen kärsimyksen lievittäminen ja maailman heikoimmassa asemassa olevien auttaminen. Tämä toteutetaan parhaiten varsinaisella kehitysyhteistyöllä. Hallitus esittää vuoden 2017 talousarvioesityksessä, että kansainvälisen kehitysyhteistyön määrärahoja alennetaan radikaalisti ja että kehitysyhteistyön finanssisijoiuksiin myönnetään 30 000 000 euroa määrärahaa. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että kehitysyhteistyösektorin toimintaa halutaan siirtää varsinaisesta kehitysyhteistyöstä sijoituksiin kansainvälisiin kehitysyhteistyöpankkeihin tai rahastoihin, joita hallinnoivat muut kehitysyhteistyöalan toimijat ja jotka tukevat yksityistä sektoria. Me painotamme varsinaista kehitysyhteistyötä.

24.30.89 Kehitysyhteistyön finanssisijoitukset
Hallituksen budjetti 30 000 000
Meidän vaihtoehtobudjettimme 0
SÄÄSTÖ 30 000 000

**“TOIMIVA OIKEUDENHOITO
ON RATKASEVA MAAMME
KILPAILUKYVYLLE.
YRITYSTEN ON VOITAVA
LUOTTAA SIHEN, ETTÄ
NIIDEN ASIAT KÄSITELLÄÄN
JOUSTAVASTI JA TEHOK-
KAASTI TUOMIOISTUIMISSA.
MAALLAMME EI OLE VARAA
VAARANTAA OIKEUS-
LAIKOKSEN TOIMIVUUTTA JA
IHMISTEN PERUSOIKEUTTA
OIKEUSTURVAAN.**

PÄÄLUOKKA 25

OIKEUSMINISTERIÖ

OIKEUDENHOIDOLLA TULEE OLLA RIITTÄVÄSTI RESURSSIJA

Oikeudenhoito on demokraattisen oikeusvaltion peruspilareita. Oikeudenhoidon toimivuus edellyttää myös, että kaikki ketjun osat eli poliisi, syyttäjä, tuomioistuin, vankeinhoito ja ulosotto toimivat. Tämä tarkoittaa, että esim. syyttäjälaitoksen resurssiongelmat näkyvät myöhäisemässä vaiheessa tuomioistuimissa, koska asiat jäävät odottamaan eli ketjuun syntyy eräänlainen tukos. Tämä puolestaan johtaa käsittelyaikojen pitenemiseen, mikä heikentää kansalaisten oikeusturvaa. Toimiva oikeudenhoito on ratkaiseva maamme kilpailukyvyille. Yritysten on voitava luottaa siihen, että niiden asiat käsitellään joustavasti ja tehokkaasti tuomioistuimissa. Maallamme ei ole varaa vaarantaa oikeuslaitoksen toimivuutta ja ihmisten perusoikeutta oikeusturvaan. Tämän vuoksi oikeudenhoidon riittävän resurssitason turvaaminen on erittäin tärkeää.

Ennen eduskuntavaaleja 2015 poliittisten puolueiden välillä oli suuri yksimielisyys oikeudenhoidon tarvitsemasta tasokorotuksesta. Valitettavasti hallitus ei ole toteuttanut tätä tavoitetta riittävän suuressa määrin. On myös tärkeää turvata resurssit niin, että turvapaikanhakijoiden oikeussuoja voidaan turvata.

LISÄPANOSTUS 7 000 000

25.10.03 Muiden tuomioistuinten toimintamenot
Hallituksen budjetti 253 582 000
Meidän vaihtoehtobudjettimme 260 750 000

25.20.01 Ulosottolaitoksen ja konkurssivalvonnan toimintamenot
Hallituksen budjetti 103 383 000
Meidän vaihtoehtobudjettimme 105 547 000

25.30.01 Syyttäjälaitoksen toimintamenot
Hallituksen budjetti 44 758 000
Meidän vaihtoehtobudjettimme 47 926 000

HARMAAN TALOUDEN TORJUNTA EDELLYTTÄÄ RESURSSIJA

Harmaasta taloudesta aiheutuu Suomessa suuria verotulojen menetyksiä yhteiskunnalle. Lisäksi harmaa talous heikentää yleistä veromoraalia ja

vaikeuttaa laillista toimintaa harjoittavien yritysten kilpailumahdollisuuksia. Eräiden tutkimusten mukaan (eduskunnan tarkastusvaliokunta 2010) harmaan talouden suuruusluokka on 10–14 miljardia euroa, mikä vastaa 5,5–7,5 prosenttia bruttokansantuotteesta. Tämä merkitsee, että harmaa talous aiheuttaa 4–6 miljardin euron taloudelliset menetykset vuodessa yhteiskunnalle.

Harmaan talouden torjunta edellyttää valtiolta määrätietoisia toimenpiteitä. Keskeistä tavoitteiden saavuttamisen kannalta on rikosten tekemahdollisuuksien vähentäminen, kiinnijäämisriskin lisääminen sekä viranomaisten reagointikyvyn parantaminen harmaan talouden paljastamisessa ja torjunnassa. Poliisi, syyttäjälaitos, tuomioistuinelaitos, Tulli ja verohallinto tarvitsevat tämän vuoksi riittävät voimavarat harmaan talouden tehokkaaseen torjuntaan. On syytä muistaa, että panostukset harmaan talouden torjuntaan maksavat nopeasti itsensä moninkertaisesti takaisin verotuloina, joita ei muuten tulisi valtiolle.

LISÄPANOSTUS 20 000 000

*25.10.03 Muiden tuomioistuinten toimintamenot
Hallituksen budjetti 253 582 000
Meidän vaihtoehtobudjettimme 260 750 000*

*25.20.01 Ulosottolaitoksen ja konkurssivalvonnan toimintamenot
Hallituksen budjetti 103 383 000
Meidän vaihtoehtobudjettimme 105 547 000*

*25.30.01 Syyttäjälaitoksen toimintamenot
Hallituksen budjetti 44 758 000
Meidän vaihtoehtobudjettimme 47 926 000*

*26.10.01 Poliisitoimen toimintamenot
Hallituksen budjetti 687 678 000
Meidän vaihtoehtobudjettimme 702 678 000*

*28.10.01 Verohallinnon toimintamenot
Hallituksen budjetti 405 929 000
Meidän vaihtoehtobudjettimme 410 929 000*

*28.10.02 Tullin toimintamenot
Hallituksen budjetti 159 150 000
Meidän vaihtoehtobudjettimme 165 650 000*

PÄÄLUOKKA 26 SISÄMINISTERIÖ

LISÄÄ RESURSSIJA POLIISILLE

Toimiva poliisitoimi kuuluu turvallisen yhteiskunnan peruspilareihin. Poliisin toimintaedellytykset ovat viime vuosina kuitenkin kärsineet huomattavasti, koska rahoitusta on vähennetty muun muassa rikostutkinnan ja liikennevalvonnan kustannuksella. Poliisille kohdennettujen resurssien riittämättömyys vaarantaa poliisin tavoitettavuuden sekä mahdollisuudet rikollisuuden ennaltaehkäisyyn.

Henkilöstöresurssien jatkuva vähentäminen näkyy muun muassa rikostutkinnan keston pitenemisenä ja rikosten selvittämistä heikkenevänä. Henkilöstöresurssien väheneminen on myös työterveyskysymys poliisihallinnossa työskenteleville. Poliisin toiminta-alueen olosuhteet ovat muuttuneet ja perinteisen poliisityön haasteena ovat nyt uudet turvallisuusuhat, jotka edellyttävät poliisilta toisenlaista toimintaa ja asiantuntemusta. Näihin kuuluvat muun muassa kyberrikollisuus, radikalisoituminen ja ääriliikkeiden ja terrorismin vastainen toiminta.

*26.10.01 Poliisitoimen toimintamenot
Hallituksen budjetti 687 678 000
Meidän vaihtoehtobudjettimme 702 678 000
LISÄPANOSTUS 10 000 000*

PÄÄLUOKKA 27 PUOLUSTUSMINISTERIÖ

Mielestämme Suomen turvallisuuspolitiikan Mon perustuttava uskottavaan kansalliseen puolustukseen. Yleinen asevelvollisuus on Suomen puolustuksen kulmakivi ja koulutuksen laatu ja riittävä aineellinen suorituskyky on turvattava. Haluamme syventää pohjoismaista puolustusyhteistyötä ja jatkaa Suomen ja Ruotsin puolustusvoimien integraatiota. Mielestämme Suomen ja Ruotsin entistä tiiviimpi puolustusyhteistyö ja puolustustemme pitkälle menevä yhteensovittamispotentiaali hyödyttävät molempia valtioita.

Suomen puolustuskykyä tukee laaja ja korkealuokkainen vapaaehtoinen maanpuolustustyö. Sotilaallinen valmius on vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen keskeinen osa, mutta työ tukee myös muita

viranomaisia kuin puolustusvoimien valmiustyötä. Haluamme, että kansalaisten halukkuutta osallistua vapaaehtoiseen maanpuolustustyöhön tuetaan.

VAPAAEHTOINEN MAANPUOLUSTUSKOULUTUS TULEE TURVATA

Suomessa on äskettäin toteutettu puolustusvoimien uudistus, jonka tavoitteena on ollut pienemmät ja tehokkaammat puolustusvoimat. Koska puolustusvoimien kertausharjoituksiin kutsuttava sodan ajan reservi on nyt huomattavasti pienempi, Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) ja sen jäsenten harjoittama toiminta on entistä tärkeämpää. MPK:n toiminta perustuu kansalaisten haluun käyttää vapaa-aikaansa kouluttaakseen ja kehittääkseen suomalaisten puolustustaitoja, mitä pitäisi kannustaa eikä vaikeuttaa. Lisäksi se mahdollistaa laajemman valmiuden ja korkeamman osaamistason suhteellisen edulliseen hintaan. Yleishyödyllistä tarkoitusta palvelevaa ja julkista toimintaa tukevaa vapaaehtoistoimintaa on tuettava.

Vapaaehtoista maanpuolustuskoulutusta hoitaa Suomessa ensisijaisesti MPK ja sen jäsenjärjestöt. Vuonna 2015 lähes 25 000 kansalaista osallistui MPK:n kurseille. Koulutuspäiviä oli yhteensä noin 44 000, mikä merkitsee noin 1 000 vuorokauden kasvua edellisvuoteen verrattuna.

Hallituksen talousarvioesityksen mukaan vapaaehtoisen maanpuolustustoiminnan määrärahoja alennetaan reilut 400 000 euroa edellisvuoteen verrattuna. Tämä voi tarkoittaa valmius- ja turvallisuuskoulutuksen leikkauksia. Ruotsalainen eduskuntaryhmä ei halua heikentää vapaaehtoista maanpuolustustoimintaa.

27.10.50 Maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukeminen

Hallituksen budjetti 1 625 000

Meidän vaihtoehtobudjettimme 2 028 000

LISÄPANOSTUS 403 000

“JULKISEN TALOUDEN SAAMINEN TASAPAINOON EDELLYTTÄÄ HYVINVOINNIN TURVAAMISEN KANNALTA KESKEISTEN TEHTÄVIEN ASETTAMISTA ETUSIJALLE.

PÄÄLUOKKA 28 VALTIOVARAIN- MINISTERIÖ

Julkisen talouden saaminen tasapainoon edellyttää hyvinvoinnin turvaamisen kannalta keskeisten tehtävien asettamista etusijalle. Kohdennettujen toimien painopisteen on oltava heissä, jotka tarvitsevat eniten, erityisesti lapsissa ja nuorissa sekä vanhemmissa avuntarvitsijoissa. Julkisen talouden tilanne on hälyttävä. Väestön ikääntyessä hoidon ja huolenpidon tarve kasvavat. Meillä ei ole varaa hyvinvointiyhteiskuntaan, joka toteutetaan kestävämmällä velanotolla. Nyt otettavat lainat tulevat meidän lastemme ja lastenlastemme maksettaviksi. Tuleviltä sukupolvilta lainaaminen on ongelma niin talouden kuin moraalinkin näkökulmasta. Kestävä talouspolitiikka on paras tae toimiville julkisille palveluille. Ilman tervettä julkista taloutta meillä ei ole toimivaa vanhustenhuoltoa, neuvolatoimintaa eikä maailman luokan koululaitosta.

Meidän on myös tarkistettava normeja, jotka kuormittavat palveluiden tuottamista. Kehitystä ja aloitteita on rohkaistava ja tuettava. Siksi byrokratiaa on tarkasteltava tarkoituksenmukaisuuden näkökulmasta, niin että joustavuus lisääntyy ja talouden pysähtyneisyyttä voidaan välttää. Samalla erilaisia maksettavia tukimuotoja on tarkasteltava kriittisesti niiden tarkoituksenmukaisuuden näkökulmasta. Elinvoimaisia kuntia, joissa lähidemokratia toimii, on suosittava keskitettyjen palvelu- ja päätöksentekokeskittymien sijasta. Valtion ei pidä säästää siirtämällä tehtäviä kunnille. Haluamme, että Suomessa on tulevaisuudessa vahva kuntakenttä.

ELINTARVIKETURVALLISUUS JA VIRANOMAISTOIMINNAN TEHOSTAMINEN

Viranomaisten toimintaa on tarve tehostaa elintarviketurvallisuuden saralla. Osana tehostamista on sellaisten tehtävien vähentäminen, joissa kaksi viranomaista hoitaa käytännössä samaa toimintaa. Elintarviketurvallisuusviraston toimintaa voitaisiin tehostaa kahdessa kohdassa. Ensimmäinen on elintarviketurvallisuuden laboratoriopalvelut Elintarviketurvallisuusvirastossa ja Tullissa. Siirtämällä laboratoriopalvelut Tullille toimintaa voitaisiin tehostaa vaarantamatta kuluttajien turvallisuutta. Laboratoriopalveluiden siirtäminen edellyttäisi Tullin toimintamenojen lisäämistä 1 500 000 eurolla. Tästä voitaisiin saada kolmen miljoonan euron säästö.

Toisena on eläinten hyvinvoinnin sekä eläin- ja kasviterveyden valvonta. Tällä hetkellä sekä Elin-
tarvikeeturvallisuusviraston että ELY-keskuksen
valvojat voivat käydä tiloilla tarkastamassa samoja
eläimiä ja papereita, tosin eri päivinä. Siirtämällä
valvonta ELY-keskuksiin tilakäyntejä pystytään
koordinoimaan paremmin ja niiden määrää voidaan
vähentää. Tällöin toiminta tehostuisi ja tulisi
kustannustehokkaammaksi. Lisäksi tämä helpot-
taisi elämää tiloilla. Leikkaamalla 14 miljoonaa
voitaisiin ELY-keskuksille siirtää 7 miljoonaa niiden
lisääntyviin tehtäviin ja edelleen saataisiin 7 mil-
joonan säästö.

28.10.02 Tullin toimintamenot
Hallituksen budjetti 159 150 000
Meidän vaihtoehtobudjettimme 165 650 000
LISÄPANOSTUS 1 500 000

KOROTETAAN AHVENANMAALLE TEHTÄVIÄ SIIRTOJA

Ahvenanmaan maakuntahallituksen ja valtion
hallituksen välisten neuvottelujen jälkeen
oli selvää, että hallitus ennen valtion vuoden 2017
talousarvion käsittelyä aikoi valmistella päätöstä
tasoitusmaksuperusteen korotuksesta 0,45 prosen-
tista 0,48 prosenttiin. Syyskuussa käytyjen budjetti-
neuvotteluiden jälkeen hallitus ilmoitti, ettei tarkis-
tusta ole valtion talousarviossa 2017.

Siitä huolimatta, että hallitus ei ottanut korotusta
valtion talousarvioon, maakunnalle siirrettävien
varojen korotuksen puolesta on vahvoja oikeutet-
tuja perusteita. Niiden muutosten lisäksi, jotka
ovat tapahtuneet valtion tilinpäätöksen perusteissa
niiden valtion toimintojen yhtiöittämisen seurauk-
sena, jotka vaikuttavat Ahvenanmaan maakunta-
an, on esimerkiksi oltava selvää, että suurempi
väestö tarkoittaa julkisten palvelujen suurempia
ylläpitokustannuksia. Itsehallintolain voimassa-
oloaikana väestön määrä on kasvanut. Se nousi
vuodenvaihteessa 2015–2016 lähes 0,53 prosenttiin
kun taas järjestelmän voimaantulohetkellä se oli
0,48 prosenttia. Tasoitusmaksuperusteen korotus
0,45 prosentista 0,48 prosenttiin vastaisi noin 15
miljoonaa euroa. Ahvenanmaan erityisasemaa itse-
hallintoalueena ja demilitarisoituna vyöhykkeenä
on kunnioitettava sanojen lisäksi myös teoin.

28.80.30 Ahvenanmaan tasoitusmaksu
Hallituksen budjetti 223 871 000
Meidän vaihtoehtobudjettimme 238 871 000
LISÄPANOSTUS 15 000 000

BYROKRATIAN PIENENTÄMINEN LAKKAUTTAMALLA MAVI

Haluamme vähentää byrokratiaa ja lisätä hal-
linnon tehokkuutta. Maatalous on maassamme
raskaimman byrokratian kohteena. Meillä on nykyi-
sin kolme hallinnon tasoa ja neljäs valvonnan taso.
Nykytilanteessa maataloushallintoa hoitaa maa- ja
metsätalousministeriö, Maaseutuvirasto ja kuntien
maaseutuelinkeinoviranomaiset, kun taas ELY-kes-
kukset hoitavat valvontaa.

Vähentämällä tasoja kolmesta kahteen voimme
sekä tehostaa toimintaa että vähentää kustan-
nuksia. Tämän vuoksi haluamme lakkauttaa Maa-
seutuviraston 1.7.2017 lukien. Maaseutuviraston
lakatessa toiminta siirrettäisiin kehittämisen ja
ohjelmapäivitysten osalta maa- ja metsätalousmin-
isteriön tehtäväksi, kun taas maksatukset ja muun
hallinnon hoitaisivat kuntien maaseutuelinkeino-
viranomaiset. Siitä huolimatta, että kunnat valtio-
nosuuksina ja ministeriö saisivat kompensaa-
tion tästä toiminnasta, säästöille jää tilaa. Vuonna 2017
säästöissä päästäisiin 5 miljoonaan euroon ja vuon-
na 2018 10 miljoonaan euroon.

28.90.30 Valtionosuus kunnille peruspalvelujen
järjestämiseen
LISÄPANOSTUS 4 000 000

VÄHENNETÄÄN KUNTIEN TEHTÄVIÄ

Visionamme on vahvat peruskunnat myös tu-
levaisuudessa. Tällä tavalla voidaan turva-
ta lähipalvelut ja paikallisdemokratia. Jotta tässä
onnistuttaisiin, kuntien toimintaa tulee uudistaa
sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen ohessa.
Haluamme, että kunnilla on selkeitä ja merkittäviä
tehtäviä. Vapaaehtoisten kuntaliitosten ja kuntien
tehtävien uudelleenjärjestelyjen kautta kunnat voi-
vat keskittyä sellaisiin tehtäviin, jotka varmistavat
niiden elinvoimaisuuden tulevaisuudessakin.

Kunnilla oli vuonna 2012 yhteensä 535
lakisäätelistä tehtävää. Ne perustuivat yli 30 lakiin
ja asetukseen. Suurin osa niistä säädettiin 1990-lu-
vulla mutta myös 2000-luvulla on kehityskulku
mennyt kohti entistä yksityiskohtaisempia tehtäviä.
Useita uusia tehtäviä on tullut, vaikka työtä on myös
määrätietoisesti tehty sen puolesta, että kuntien
tehtäviä vähennettäisiin. Sitä työtä tulee jatkaa. Ha-
luamme vähentää kuntien tehtäviä niin, että kunnat
sen sijaan voivat keskittyä ydintehtäviinsä – suoma-
laisten hyviin lähipalveluihin.

Pientämällä kuntien tehtäviä selkeästi ja tehostamalla hallintoa ja työtapoja katsomme, että voimme säästää kuntien valtionosuuksissa.

28.90.30 Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen

SÄÄSTÖ 130 000 000

TARPEEKSI HENKILÖKUNTAA VANHUSTENHUOLLOSSA

Hallituksen tarkoituksena on tarkistaa eli alentaa vanhustenhuollon ja tehostetun palveluasumisen henkilöstömitoituksia. Nykyinen vähimmäistaso on 0,5, mikä tarkoittaa käytännössä sitä, että kymmenestä henkilön asumisyksikössä on vuorokauden aikana oltava viisi hoitajaa. Hallituksen tarkistus alentaisi tason 0,4:ään, mikä tarkoittaa, että kymmenen ihmisen asumisyksikön hoitajien määrä laskee viidestä neljään. Näiden neljän tehtävä on jakaa keskenään aamu-, ilta- ja yövuoro, jolloin on helppo laskea, että tässä tapauksessa josakin vaiheessa kymmenen hengen yksikössä paikalla on vain yksi hoitaja.

Suuri osa vanhustenhuollon piirissä olevista ihmisistä tarvitsee tukea ja apua jokapäiväisissä toimissa vuorokaudenajasta riippumatta. Lisäksi meidän ikäihmisemme ansaitsevat mielestämme hyvää huolenpitoa. Terveystenhuollon työntekijöillä on jo nyt suuri vastuu ja paine kasvaa hoitajien määrän pienentyessä. Useat asiantuntijatahot ovat arvostelleet mitoitusta eli hoitajien määrän vähennystä.

Mielestämme kaikilla on oikeus ihmisarvoiseen elämään ihmisen iästä riippumatta. Vanhustenhuollossa on oltava riittävä määrä hoitajia henkilöä kohti, niin että hoitajien on mahdollista taata mahdollisimman hyvä hoito kohtuullisella työmäärällä.

28.90.30 Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen

LISÄPANOSTUS 6 310 000

RAISKAUSKRIISIKESKUKSEN PERUSTAMINEN

Istanbulin sopimuksen 25 artiklan mukaan Suomeen tulisi perustaa tukikeskuksia ihmisille, jotka ovat joutuneet raiskauksen tai muun seksuaalisen väkivallan uhreiksi. Tällä hetkellä Suomessa on vain kaksi raiskauskriisikeskusta. Asiantuntijoiden mukaan Suomeen pitäisi perustaa ainakin kolme

raiskauskriisikeskusta. Yksi nk. matalan kynnyksen kriisikeskus maksaa noin 300 000 euroa vuodessa.

28.90.30 Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen

LISÄPANOSTUS 900 000

Hallituksen budjetti 8 542 914 000

Meidän vaihtoehtobudjettimme 8 424 124 000

RUOTSINKIELINEN PÄIHDEHUOLTO ON TURVATTAVA

Pixnekliniikka Maalahdessa on ainoa päihdehuollon yksikkö, joka tarjoaa ruotsinkielisille päihderiippuvaisille pääsyn laitoshuoltoon äidinkiellellään. Pixnekliniikka on avoin sekä miehille että naisille kaikkialta Suomesta. Klinikka tarjoaa intensiivikursseja päihderiippuvaisille, kursseja omaisille, omaiskeskusteluja sekä jälkihoitoa ja avohoitoa.

On erittäin tärkeää, että myös ruotsinkielistä päihdehuoltoa voidaan tarjota päihderiippuvaisille. Kansalaisilla on perustuslainmukainen oikeus tulla kohdatuksi yhdenvertaisesti ja tämä oikeus tule ilmi esimerkiksi ruotsinkielisten päihderiippuvaisten oikeutena osallistua päihdehuoltoon omalla äidinkiellellään.

Pixnekliniikan toimintaedellytysten turvaamiseksi tarvitaan myös valtionrahoitusta. Tarvittava summa ei ole suuri, mutta sillä on ratkaiseva merkitys, jotta yhdenvertainen päihdehuolto molemmilla kansalliskielillä voidaan turvata.

28.90.30 Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen

Hallituksen budjetti 8 542 914 000

Meidän vaihtoehtobudjettimme 8 424 324 000

LISÄPANOSTUS 200 000

TALOUDELLISTA TUKEA VAPAAEHTOISILLE KUNTALIITOKSILLE

Suomessa on nykyisin 313 kuntaa. Kuntien määrä on pienentynyt viimeisten kymmenen vuoden aikana valtiovallan määrätietoisten toimien seurauksena. Vuonna 1997 kuntia oli vielä 452. Pienet kunnat kattavat puolet maamme pinta-alasta kun taas meillä on yhdeksän kaupunkia, joissa on yli 100 000 asukasta. Näissä kaupungeissa on 37

prosenttia maamme asukkaista ja 40 prosenttia työpaikoista.

Visionamme on vahvat peruskunnat myös tulevaisuudessa. Tällä tavalla voidaan turvata lähipalvelut ja paikallisdemokratia. Omassa mallissamme kunnat voivat myös tulevaisuudessa vastata esimerkiksi sosiaalihuollosta. Jotta tässä onnistuttaisiin, tarvitsemme vapaaehtoisia kuntaliitoksia täydentämään sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta. Nyt ollaan siirtämässä suurin osa kuntien tehtävistä esimerkiksi suunnitellun sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen myötä pois paikallisesta päätöksenteosta. Haluamme, että kunnilla on selkeitä ja merkittäviä tehtäviä.

Haluamme lisätä vapaaehtoisten kuntaliitosten valtiontukea, jolla voidaan turvata vahva kuntakenttä tulevaisuudessakin.

28.90.31 Kuntien yhdistymisen taloudellinen tuki

Hallituksen budjetti 27 125 000

Meidän vaihtoehtobudjettimme 52 125 000

LISÄPANOSTUS 25 000 000

POISTETAAN VERONPALAUTUS ENERGIAINTENSIIVISILTÄ YRITYKSILTÄ

Työllisyyttä ja elinkeinoelämää tuetaan energiaverotuella. Yleisen energiaverotuen on katsottu edistävän ammatillisen toiminnan ja energiaintensiivisen teollisuuden kilpailukykyä sekä uusiutuvien energialähteiden käytön kilpailukykyä. Tämä voi tietyiltä osin kuulostaa hyvältä mutta tulosten perusteella tukia käytetään paljon energiaa kuluttavien suuryritysten yritystukina. Samalla energiaverotuki vääristää markkinoita, koska tuen saantimahdollisuudet vaihtelevat ala- ja yritys-kohtaisesti. Esimerkiksi pieniä ja suuria tuottajia kohdellaan tällä hetkellä eri tavoin.

Valtion arvioidaan menettävän vuosittain 200 miljoonaa euroa tällaisten verotulojen muodossa ilman, että kuluja kompensoidaan mitenkään. Kaikkiaan valtion arvioidaan menettävän jopa noin 400 miljoonaa euroa verotukina, joilla mahdollistetaan alhaisempi sähkövero teollisuudelle. Tämän vahvistaa selvityksessään myös Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT. Yritysten kilpailukykyyn ei ole todistettu riippuvan energiaverotuista ja tuet ovat myös ristiriidassa Suomen ilmastotavoitteiden kanssa.

Energiaverotukea ei jaeta oikeudenmukaisesti yrityksille samoin ehdoin. Tässä taloudellisessa

tilanteessa tarvitaan kaikkien alojen panostusta ja siksi haluamme poistaa veronalennukset energiaintensiivisille yrityksille ja siten säästää 218 000 000 euroa.

28.91.41 Energiaverotuki

Hallituksen budjetti 251 000 000

Meidän vaihtoehtobudjettimme 33 000 000

SÄÄSTÖ 218 000 000

**“MIELESTÄMME
KAIKILLA ON
OIKEUS IHMISARVOISEEN
ELÄMÄÄN IHMISEN IÄSTÄ
RIIPPUMATTA.
VANHUSTENHUOLLOSSA
ON OLTAVA RIITTÄVÄ
MÄÄRÄ HOITAJIA
HENKILÖÄ KOHTI, NIIN
ETTÄ HOITAJIEN ON
MAHDOLLISTA TAATA
MAHDOLLISIMMAN HYVÄ
HOITO KOHTUULLISELLA
TYÖMÄÄRÄLLÄ.**

PÄÄLUOKKA 29

OPETUS- JA KULTTUURI-MINISTERIÖ

Mielestämme koulutus, tutkimus ja sivistys ovat laavin Suomen menestykseen tulevaisuudessa. Meidän on panostettava osaamiseen ja koulutukseen, jotta Suomi voi menestyä kansainvälisesti ja voimme säilyttää kilpailukykyämme. Suomen on oltava edelläkävijä osaamisen, koulutuksen ja tutkimuksen saralla. Korkealaatuinen ja maksuton koulutus on tärkein edellytys sille, että kaikilla on taustastaan riippumatta samat edellytykset elämässä menestymiseen.

Ennen edellisiä eduskuntavaaleja kaikki puolueet lupasivat olla leikkaamatta koulutuksesta ja opintotuesta. Hallitus on täysin kylmästi rikkonut koulutuslupauksen leikkaamalla kauttaaltaan Suomen koulutuspolusta. Hallitus on poistanut subjektiivisen päivähoito-oikeuden, toinen aste on voimakkaiden leikkausten edessä ja korkeakoulujen rahoitusta leikataan massiivisesti. Lisäksi hallitus leikkaa rankalla kädellä opintotukea. Hallituksen koulutusleikkaukset uhkaavat tuhota koulutustasomme. Koulutusleikkauksia ovat kritisoinneet mm. EK ja OECD. Myös monet johtavat taloustieteilijämme ovat ilmaisseet huolensa leikkauksista, näiden joukossa tämän vuoden Nobelin taloustieteen palkinnon saaja, professori Bengt Holmström.

Emme hyväksy hallituksen lyhytnäköisiä koulutusleikkauksia.

LISÄÄ MÄÄRÄRAHOJA SUOMENRUOTSALAISTEN KANSANKÄRÄJILLE

Suomenruotsalaiset kansankäräjät on Suomen ruotsinkielisen väestön yhteistyöelin, joka toimii yli poliittisten rajojen. Kaikki eduskuntapuolueet, joilla on ruotsinkielistä toimintaa, osallistuvat sen työhön. Kansankäräjien hoitamien tärkeiden tehtävien kannalta on välttämätöntä, että sen valtiontukea korotetaan. Kansankäräjien lakisääteinen tehtävä on tukea ja vahvistaa ruotsin kielen asemaa ja ruotsinkielistä kulttuuria, valvoa ja edistää ruotsinkielisen väestön oikeuksia sekä tiedottaa ruotsista Suomessa. Nykyiset uudistukset ja erityisesti terveydenhuollon ja aluehallinnon uudistukset ovat merkittävästi lisänneet kansankäräjien työtehtäviä.

29.01.50 Vissa understöd

Hallituksen budjetti 1 277 000

Meidän varjobudjettimme 1 379 000

LISÄPANOSTUS 102 000

PERUSKOULUN LAADUN TURVAAMINEN

Suomen koulutusjärjestelmä on toistaiseksi parhaita Suomessa ja me haluamme parantaa sitä. Maksuton koulutus on paras tapa varmistaa yhdenvertaisen Suomen olemassaolo. Laaja yleissivistys, monipuoliset kielitaidot ja sosiaaliset taidot ovat tärkeitä kansalaisten ja maan tulevaisuuden kannalta. Laman aikaan 1990-luvulla ymmärrettiin jättää leikkaukset tekemättä koulutuksen saralla ja se oli viisasta. Se meidän tulee muistaa myös nyt.

Panostamalla peruskoulun laatuun luomme lapsille hyvinvointia ja valmiuksia. Peruskoulu on suomalaisen koulutuspolun peruspilareita ja sitä on vaalittava.

29.10.30 Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen

Hallituksen budjetti 720 558 000

Meidän varjobudjettimme 752 558 000

LISÄPANOSTUS 32 000 000

VAPAAN SIVISTYSTYÖN EDELLYTYSTEN TURVAAMINEN

Vapaa sivistystyö on tärkeä osa elinikäistä oppimista. Suomessa on 340 eri tahoja, jotka tekevät vapaata sivistystyötä ja joka viides suomalainen osallistuu vuosittain vapaan sivistystyön toimintaan, jota järjestetään ympäri maata. Vapaata sivistystyöstä vastaavat viisi eri oppilaitosmuotoa: kansalaisopistot, kansanopistot, kesäyliopistot, sivistysliittojen opintokeskukset ja liikunnan koulutuskeskukset.

Vapaa sivistystyö on avoin kaikille, edullista sekä helposti saatavilla. Se on ollut erityisen ratkaisevasa asemassa maahanmuuttajien kotouttamisessa. Usein juuri vapaan sivistystyön oppilaitoksissa maahanmuuttajat ovat voineet opiskella Suomen kansalliskieliä.

29.10.31 Valtionosuus ja -avustus vapaan sivistystyön oppilaitosten käyttökustannuksiin

Hallituksen budjetti 146 325 000

Meidän varjobudjettimme 151 325 000

LISÄPANOSTUS 5 000 000

AMMATILLISEN KOULUTUKSEN ALUEELLISEN SAATAVUUDEN TURVAAMINEN

Mielestämme hallituksen 190 miljoonan euron leikkaukset ammatillisesta koulutuksesta ovat

mahdottomia toteuttaa opetuksen laatu säilyttäen, ja ne johtavat lisäksi merkittävään eriarvoisuuteen eri alueiden ja niiden asukkaiden välillä. On olemassa ilmeinen vaara, että koulutustarjonta heikkenee merkittävästi monilla alueilla. Olemme erityisen huolissamme siitä, että hallitus ryhtyy leikkaamaan voimakkaasti juuri ammatillisesta koulutuksesta ilman huolellista suunnitelmaa leikkausten toteuttamisesta.

Alueellinen saatavuus on voitava turvata ja ammattitaitoisia henkilöitä on voitava kouluttaa monipuolisesti myös tulevaisuudessa, minkä vuoksi esitämme 20 miljoonan euron lisämäärärahoja ammatilliseen koulutukseen.

29.20.30 Valtionosuus ja -avustus ammatillisen koulutuksen käyttökustannuksiin
Hallituksen budjetti 725 789 000
Meidän varjobudjettimme 745 789 000
LISÄPANOSTUS 20 000 000

SUOMEN AKATEMIAN TOIMINNAN TURVAAMINEN

Suomen Akatemia rahoittaa korkealuokkaista tieteellistä tutkimusta, toimii tiede- ja tutkimuspolitiikan asiantuntijana sekä vahvistaa tieteen ja tutkimuksen asemaa. Suomen Akatemia vahvistaa osaltaan suomalaisen tutkimuksen uudistumiskykyä ja edistää tutkimuksen monipuolisuutta ja kansainvälistymistä. Toiminta on merkittävää ja yksi menestystekijä, jota Suomi tarvitsee turvatakseen ylemmän koulutuksen maassamme.

29.40.01 Suomen Akatemian toimintamenot
Hallituksen budjetti 12 081 000
Meidän varjobudjettimme 12 331 000
LISÄPANOSTUS 250 000

YLIOPISTOJEN JA AMMATTIKORKEAKOULUJEN TOIMINTA- EDELLYTYSTEN TURVAAMINEN

Hallitus leikkaa yliopistojen määrärahoja 50 miljoonaa euroa vuosittain. Ammattikorkeakoulujen rahoitusta leikataan 25 miljoonaa euroa vuodessa. Hallitus on lisäksi jäädyttänyt yliopistoindeksin ja ammattikorkeakouluindeksin vuoteen 2019 saakka. Leikkaukset kertyvät ja lisääntyvät tulevina vuosina, myös siinä tapauksessa, että talous lähtisi kääntymään nousuun. Yhteensä korkeakoulut ja tutkimus menettävät satoja miljoonia euroja. Emme

hyväksy yliopistojen määrärahojen vähentämistä emmekä indeksien jäädyttämistä.

Hallitus on myös poistanut nk. apteekkikorvauksen Helsingin yliopistolta ja Itä-Suomen yliopistolta. Helsingin yliopiston korvaus on ollut noin 30 miljoonaa euroa ja Itä-Suomen yliopiston noin yksi miljoona euroa. Hallituksen massiiviset koulutusleikkaukset koskevat erityisesti Helsingin yliopistoa, joka tällä hetkellä on menestynein yliopistomme. Emme hyväksy näitä leikkauksia ja mielestämme apteekkikorvaus on palautettava.

29.40.50 Valtionrahoitus yliopistojen toimintaan
Hallituksen budjetti 1 795 674 000
Meidän varjobudjettimme 1 863 974 000
LISÄPANOSTUS 68 300 000

29.40.52 Erityinen valtionrahoitus Helsingin yliopiston ja Itä-Suomen yliopiston opetus- ja tutkimustoimintaan
Hallituksen budjetti 0
Meidän varjobudjettimme 31 700 000
LISÄPANOSTUS 31 700 000

29.40.55 Valtionrahoitus ammattikorkeakoulujen toimintaan
Hallituksen budjetti 834 915 000
Meidän varjobudjettimme 8 66 915 000
LISÄPANOSTUS 32 000 000

OPINTOTUEN SÄILYTTÄMINEN NYKYISELLÄN

Opintotuki on opiskelijan perusturva. Nyt hallitus leikkaa korkeakouluopiskelijoiden opintorahaa noin 25 prosenttia. Minkään muun kansalaisryhmän toimeentuloon ei kohdistu yhtä suuria leikkauksia. Näin toimitaan siitä huolimatta, että hallituspuolueet ennen viime eduskuntavaaleja lupasivat olla leikkaamatta opintotuesta. Nyt hallitus tekee juuri päinvastoin. Tämä osoittaa hallituksen välinpitämättömyyttä opiskelijoita ja koulutusta kohtaan. Emme voi hyväksyä, että hallitus haluaa ehkäistä valtion velkaantumista pakottamalla opiskelijat ottamaan velkaa.

Opiskelijoiden työ on opiskella. Heidän on voitava myös elää ilman että he samanaikaisesti velkaantuvat. Me suomalaiset olemme olleet ylpeitä koulutuksen tasa-arvoisuudesta. Opintorahaan perustuva opintotuki on edistänyt nuorten mahdollisuuksia opiskella taloudellisesta taustasta riippumatta. Opintotuen ansiosta useampi sellainen nuori, joka ei tule akateemisesta perheestä on hakeutunut

korkeakouluun. Nyt hallituksen leikkauspolitiikka murentaa tätä hyvää kehitystä. Valitettavasti tämä havainnollistaa selkeästi hallituksen arvomaailmaa. Me emme hyväksy hallituksen opintotukileikkauksia. Korkeakouluopiskelijoiden opintoraha tulee säilyttää nykyisellä tasollaan.

Se, että emme hyväksy hallituksen opintotukileikkauksia tarkoittaa myös sitä, ettei opintotuesta pidä myöskään tulla lainapohjaisempaa, kuten hallitus esittää, jolloin opintolainan valtiontakausten tarve vähenee.

29.70.55 Opintoraha ja asumislisä
Hallituksen budjetti 655 381 000
Meidän varjobudjettimme 715 781 000
LISÄPANOSTUS 46 400 000

29.70.52 Opintolainojen valtiontakaust
Hallituksen budjetti 40 200 000
Meidän varjobudjettimme 31 200 000
SÄÄSTÖ 9 000 000

OPISKELIJOIDEN TULORAJOJA TULEE KOROTTA VÄHINTÄÄN 50 PROSENTTIA

Samalla kun hallitus leikkaa opintotukea rankasti, se ei kuitenkaan nosta opiskelijoiden opintotuen tulo rajoja. Tämä on paradoksaalista, sillä opiskelijoiden tarve työskennellä opintojen ohella lisääntyy, kun hallitus leikkaa opintotukea.

Opintotuen tulo rajat aiheuttavat ongelmia monille opiskelijoille, joiden on pakko maksaa tuki-kuukausia takaisin tai keskeyttää työnsä. Opiskeluaikainen työkokemus on lisäksi tärkeä ensikontakti työelämään ja monilla aloilla työnsaannin edellytys. Samalla käytetään tarpeettomia työtunteja opintotuen takaisinmaksubyrokratian hallintaan. Ruotsalainen eduskuntaryhmä esittää siksi, että opintotuen tulo rajoja nostetaan 50 prosenttia.

29.70.55 Opintoraha ja asumislisä
Hallituksen budjetti 655 381 000
Meidän varjobudjettimme 715 781 000
LISÄPANOSTUS 14 000 000

LISÄÄ RESURSSIJA ETSIVÄÄN NUORISOTYÖHÖN

Meillä on yhteinen vastuu siitä, että nuoret saavat mahdollisimman hyvän alun elämälleen ja että yhteiskunta aktiivisesti tukee heitä, jotka sitä eniten tarvitsevat. Jotta tässä tavoitteessa onnis-

tutaan, tarvitaan resursseja mutta vaihtoehto, eli nuorten auttamatta jättäminen, luo pitkällä aikavälillä huomattavasti korkeampia kustannuksia. Sen lisäksi, että kyseessä on huono taloudellinen päätös, on tämä luonnollisesti myös suuri henkilökohtainen tragedia, jonka nuori joutuu kohtaamaan. Jokaiselle nuorelle ihmiselle tulee varmistaa mahdollisuus päästä elämässään eteenpäin. Etsivä nuorisotyö on työkalu, jolla se voidaan toteuttaa.

29.91.51 Nuorten työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö
Hallituksen budjetti 19 523 000
Meidän varjobudjettimme 21 023 000
LISÄPANOSTUS 1 500 000

“ENNEN EDELLISIÄ EDUSKUNTAVAALIA KAIKKI PUOLUEET LUPASIVAT OLLA LEIKKAAMATTA KOULUTUKSESTA JA OPINTOTUESTA. HALLITUS ON TÄYSIN KYLMÄSTI RIKKONUT KOULUTUSLUPAUKSEN LEIKKAAMALLA KAUTTAALTAAN SUOMEN KOULUTUSPOLUSTA. EMME HYVÄKSY HALLITUKSEN LYHYTNÄKÖISIÄ KOULUTUSLEIKKAUKSIA.

PÄÄLUOKKA 30

MAA- JA METSÄTALOUS- MINISTERIÖ

Mielestämme turvallisten raaka-aineiden ja elintarvikkeiden vahva kotimainen tuotanto on taattava. Siksi on oltava kannattavaa harjoittaa kestävästä maa- ja metsätaloutta meidän pohjoiset haastavat olosuhteemme huomioon ottaen. Bio- taloudellinen ajattelu voi yhdistää alkutuotannon eri sektoreita luonnonvaroja kestävästi hyödyn- tämällä, uudella teknologialla ja materiaaleja kier- rittämällä ja luoda maaseutuelinkeinoille uusia toi- meentulomahdollisuuksia.

Haluamme myös säilyttää työpaikat rannikkoseu- tujemme ja sisävesialueidemme kalastuselinkeinos- sa ja myös tulevaisuudessa tarjota kuluttajille koti- maisia kalatuotteita. Siksi on myös tärkeää löytää kestäviä ratkaisuja merimetsojen ja hylkeiden am- mattikalastajille aiheuttamille haitoille.

Yhä suuremman byrokratiamäärän lisääminen maanviljelijöillemme on kestäväntöntä. Siksi ha- luamme yksinkertaistaa maa- ja metsätalouden hallintoa.

BYROKRATIAN PIENENTÄMINEN LAKKAUTTAMALLA MAVI

Haluamme vähentää byrokratiaa ja lisätä hal- linnon tehokkuutta. Maatalous on maassamme raskaimman byrokratian kohteena. Meillä on nykyisin kolme hallinnon tasoa ja neljäs valvonnan taso. Tämän vuoksi haluamme lakkauttaa Maaseutuvirasto MA- VIN. Maaseutuviraston lakatessa toiminta siirrettäi- siin kehittämisen ja ohjelmapäivitysten osalta maa- ja metsätalousministeriön tehtäväksi, kun taas maksat- ukset ja muun hallinnon hoitaisivat kuntien maaseu- tuelinkeinoviranomaiset. Siitä huolimatta, että kunnat valtionosuuksina ja ministeriö saisivat kompensaa- tion tästä toiminnasta, säästöille jää tilaa. Vuonna 2017 säästöissä päästäisiin 5 miljoonaan euroon ja vuonna 2018 10 miljoonaan euroon.

*30.01.01 Maa- ja metsätalousministeriön
toimintamenot*

Hallituksen budjetti 22 171 000

Meidän varjobudjettimme 24 171 000

LISÄPANOSTUS 2 000 000

MAASEUTUNEUVONTA TULEE TURVATA

Maaseudun rahoitusmäärärahojen tarkoitus on turvata korkealaatuinen neuvonta, joka on al-

ueellista ja sisällöllisesti kattavaa, mikä sinällään luo edellytyksiä koko maan maataloustuotannolle. Maaseutuneuvonnan tarkoitus on parantaa maaseutuyrittäjien kilpailukykyä ja tuotteiden ja to- iminnan laatua, parantaa ympäristöä ja maaseutua mm. laatimalla viljelysuunnitelmia sekä lisäämällä maaseutuelinkeinojen laajamittaisuutta kattamaan jopa energiantuotannon, maaseutumatkailun ja yrit- täjyyden. Maaseutuyrityksistä tulee yhä suurem- pia, minkä vuoksi maanviljelijän aika ja osaaminen muodostuvat tuotannon rajoittavaksi tekijäksi, ja lisää siten tuen ja neuvonnan tarvetta. Maaseutu- neuvonta on panostanut viime vuosina erityisesti yritystalouteen, yrityksen johtamiseen ja kustan- nustehokkaiden menetelmien kehittämiseen koko tuotantoprosessissa. Se on ollut välttämätöntä ajatellen nykyisiä tuotehintoja ja kannattavuuskri- isiä, josta maanviljely tällä hetkellä kärsii.

Neuvontajärjestöjen valtion tukien alentaminen entisestään ei siksi tunnu perustellulta. Valtio- neuvoston vuoden 2017 talousarvioesityksen mu- kaisesti maaseudun neuvontajärjestöille varattuja määrärahoja leikataan rajusti. Maatalousneuvon- nasta vastaaville yhdistyksille ja yhteisöille tämä on kestäväntöntä kehitystä.

Pohjimmiltaan on kyse kotimaisen elintarviketu- otannon turvaamisesta. Vallalla on suuri yksimiel- isyys siitä, että kotimaiseen elintarviketuotantoon, luonnonmukaisesti tuotettuihin elintarvikkeisiin ja lähiruokaan on syytä panostaa. Siksi on ryhdyttävä kaikkiin mahdollisiin toimiin tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Näihin kuuluu myös neuvonta. Aikana, jolloin maaseutuyrittäjiä työllistää yhä en- emmän paperityöt tukihakemusten, lupien ja rapor- tointien muodossa, on maaseutuyrittäjille tarjottava neuvonta äärimmäisen tärkeää, jotta he voivat sel- vitä kaikista kasvavista viranomaisvaatimuksista. Siksi on myös kohtuullista, että valtio tulee heitä vastaan lisäämällä, eikä vähentämällä, tällaisen neuvonnan rahoitusta.

*30.10.50 Valtionapu maaseudun elinkeinojen kehit-
tämiseen*

Hallituksen budjetti 3 466 000

Meidän varjobudjettimme 5 866 000

LISÄPANOSTUS 2 400 000

4H:N TOIMINTA TULEE TURVATA

4H on yksi Suomen suurimmista nuoriso- järjestöistä. 4H toimii koko maassa painottu- en maaseutuun. Toiminta, joka seuraa yhteiskun- nan haasteita ja vastaa niihin, perustuu suurelta osin vapaaehtoisten yhdistysaktiivien toimintaan. Järjestön tarkoituksena on tarjota koulutus- ja ke-

hitystoimintaa nuorille. 4H:n toiminta sisältää muun muassa nuorille tarjottavaa työharjoittelua. Tämä on toimintaa, jolla on suuri vaikutus nuorten tulevaan työllistymiseen, erityisesti maaseudulla, jossa työllistymisaste on usein hieman alhaisempi kuin maan muissa osissa. 4H:n tukea on supistettu monien vuosien ajan, mutta mielestämme toiminta on liian tärkeää, jotta sen saamaa tukea alennettaisiin jatkuvasti.

30.10.55 Valtionapu 4H-toimintaan
Hallituksen budjetti 3 305 000
Meidän varjobudjettimme 3 905 000
LISÄPANOSTUS 600 000

TEHOKKAAMPAA VALVONTAA

Viranomaisten toimintaa on tarve tehostaa elintarviketurvallisuuden saralla. Osana tehostamista on sellaisten tehtävien vähentäminen, joissa kaksi viranomaista hoitaa käytännössä samaa toimintaa. Elintarviketurvallisuusviraston toimintaa voitaisiin tehostaa kahdessa kohdassa. Ensimmäinen on elintarviketurvallisuuden laboratoriopalvelut Elintarviketurvallisuusvirastossa ja Tullissa. Siirtämällä laboratoriopalvelut Tullille toimintaa voitaisiin tehostaa vaarantamatta kuluttajien turvallisuutta. Toisena on eläinten hyvinvoinnin sekä eläin- ja kasviterveysten valvonta. Tällä hetkellä sekä Elintarviketurvallisuusviraston ja ELY-keskuksen valvojat voivat käydä tiloilla tarkastamassa samoja eläimiä ja papereita, tosin eri päivinä. Siirtämällä valvonta ELY-keskuksiin tilakäyntejä pystytään koordinoimaan paremmin ja vähentämään.

30.20.02 Elintarviketurvallisuusviraston toimintamenot
Hallituksen budjetti 39 941 000
Meidän varjobudjettimme 21 441 000
LISÄSÄÄSTÖ 18 500 000

BYROKRATIAN PIENENTÄMINEN – LAKKAUTETAAN MAVI

Haluamme vähentää byrokratiaa ja lisätä hallinnon tehokkuutta. Maatalous on maassamme raskaimman byrokratian kohteena. Meillä on nykyisin kolme hallinnon tasoa ja neljäs valvonnan taso. Tämän vuoksi haluamme lakkauttaa Maaseutuvirasto MAVIn. Maaseutuviraston lakatessa toiminta siirrettäisiin kehittämisen ja ohjelmapäivitysten osalta maa- ja metsätalousministeriön tehtäväksi,

kun taas maksatukset ja muun hallinnon hoitaisivat kuntien maaseutuelinkeinoviranomaiset. Siitä huolimatta, että kunnat valtionosuuksina ja ministeriö saisivat kompensaaation tästä toiminnasta, säästöille jää tilaa. Vuonna 2016 säästöissä päästäisiin 5 miljoonaan euroon ja vuonna 2018 10 miljoonaan euroon.

30.20.03 Maaseutuviraston toimintamenot
Hallituksen budjetti 24 202 000
Meidän varjobudjettimme 23 202 000
SÄÄSTÖ 11 000 000

AMMATTIKALASTAJIEN TOIMINTAEDELLYTYSTEN TURVAAMINEN

Suomen EU-jäsenyys, kansainvälisen kilpailun lisääntyminen sekä eräät kansalliset tekijät ovat viime vuosien aikana muuttaneet kalastuselinkeino toimintaedellytyksiä maassamme. Elinkeino kehitys on monelta osin ollut kielteistä, vaikka markkinoilla on ollut havaittavissa kasvavaa kiinnostusta kalatuotteisiin. Viime aikoina kuluttajilla on ollut heikosti kotimaista kalaa saatavana. Kalastuselinkeino on tämän vuoksi suurien haasteiden edessä.

Jotta kalastuselinkeino työpaikat rannikko-seuduilla ja sisävesialueella voitaisiin säilyttää ja jotta kuluttajille voitaisiin tarjota kotimaisia kalatuotteita myös tulevaisuudessa, kalastusjärjestöjen ja viranomaisten on kehitettävä jatkuvasti elinkeino. Suomen Ammattikalastajaliitolla on ammattikalastajien järjestönä tässä suhteessa keskeinen asema. Ammattikalastajaliitolle on tässä tilanteessa myönnettävä lisäresursseja elinkeino kehittämisen ja kalastusyrittäjille suunnatun tiedonvälityksen tehostamiseen. Määräraha tulee käyttää kalastusyrittäjille suunnattuun tiedonvälitykseen, elinkeino yritystoiminnan ja -rakenteen kehittämiseen pitkällä aikavälillä sekä kalastusyrittäjien välisen yhteistyön lisäämiseen. Suomen Ammattikalastajaliitto rahoittaa toimintansa kalastajilta saatavilla jäsenmaksuilla. Kalastajien määrän jo pidemmän aikaa pienentyessä rahoitus on vaikeutunut. Viranomaiset käyttävät säännöllisesti Suomen Ammattikalastajaliittoa asiantuntijatahona, ja liitolla on keskeinen rooli kalastuselinkeino kehittämässä Suomessa.

30.40.51 Kalatalouden edistäminen
Hallituksen budjetti 8 700 000
Meidän varjobudjettimme 8 800 000
LISÄPANOSTUS 100 000

POISTOKALASTUS ON TURVATTAVA

Itämeren suurin uhka on rehevöityminen. Rehevöityminen vaikuttaa veden laatuun, ekosysteemin toimintaan sekä vesistöjen virkistyskäyttöön. Vesistöjen kalakannoissa on tapahtunut muutoksia särkikalojen ja lahnan tuntuvan lisääntymisen vuoksi, mikä on vaikeuttanut muiden lajien kalastusta ja vähentänyt vesistöjemme virkistyskäyttöä. Poistokalastuksen tavoitteena on vähän käytetyn kalan kalastaminen ja tällä tavalla fosforin ja typen poistaminen rehevöityneiltä vesialueilta.

Suomi on Helcomin Itämeren toimintaohjelman (BSAP) mukaisesti sitoutunut vähentämään Suomenlahden fosforipäästöjä. Poistokalastuksella voitaisiin saavuttaa osa tästä tavoitteesta. Moniin muihin vesistöinvestointeihin verrattuna poistokalastus on hyvin kustannustehokas toimenpide. Poistokalastuksen kehittäminen ja keskeyttämättömän rahoituksen turvaaminen on välttämätöntä järjestelmän tehokkaan toteuttamisen kannalta.

Ammattikalastajille on taattava riittävä rahoitus siten, että he voivat suunnitella toimintaansa ja tehdä tarpeelliset investoinnit. Pitkän aikavälin tavoitteena on vähempiarvoisen kalan markkinahinnan vakauttaminen siten, että näiden lajien kalastus olisi markkinavoimien ansiosta jatkuvaa.

*30.40.62 Elinkeinokalatalouden edistäminen
Hallituksen budjetti 20 881 000
Meidän budjettimme 20 981 000
LISÄPANOSTUS 100 000*

**“MIELESTÄMME
TURVALLISTEN
RAAKA-AINEIDEN JA ELIN-
TARVIKKEIDEN VAHVA
KOTIMAINEN TUOTANTO
ON TAATTAVA. SIKSI ON
OLTAVA KANNATTAVAA
HARJOITTA KESTÄVÄÄ
MAA- JA METSÄTALOUTTA
MEIDÄN POHJOISET HAAS-
TAVAT OLOSUHTEEMME
HUOMIOON OTTAEN.**

PÄÄLUOKKA 31 LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

Ruotsalainen eduskuntaryhmä katsoo, että hyvin toimivat liikenneyhteydet ovat välttämättömiä, jotta maan kaikki alueet olisivat mahdollisimman samanarvoisia. Valtiolla on pitkään ollut selkeä strategia, kuinka koko maa on pidettävä asuttuna. Toimiva infrastruktuuri on tämän työn kulmakivi. Tarvitsemme myös toimivan joukkoliikenteen. Tie- ja rautatieverkon osalta on tärkeää panostaa sekä olemassa olevien teiden ja rautateiden parantamiseen kuin uusiin investointeihinkin. Valtion on vastattava myös siitä, että saaristoliikenteen taso säilyy ennallaan.

PERUSVÄYLÄNPITO

Ihmisten ja yritysten liikkuvuuden ja toimintamahdollisuuksien turvaamiseen tarvitaan perusväyliä, joiden kuntoa ylläpidetään. Perusväylänpidon määrärahaan kuuluu mm. väylien hoito, käyttö ja korjaukset, elinkaaren ja omaisuuden hallinta, suunnittelu, liikenneväylien parantamisinvestoinnit, liikenteen hallinnan järjestelmät, liikenteen ohjaus ja informaatio, tutkimus- ja kehittämistoiminta sekä jäänmurto, maantielauttaliikenne, merikartoitus ja muista väylänpitäjän vastuulle kuuluvista tehtävistä aiheutuvien menojen ja väylänpidosta aiheutuvien vahingonkorvauksien maksaminen.

Suuressa maassa saattaa joskus olla haastavaa selvittää kaikkien perusväylänpidon momentin alle kuuluvien tehtävien hoitamisesta. Mielestämme taloudellisesti haasteellisimpina aikoina on keskityttävä ylläpitämään jo olemassa olevaa perusväylästä eikä rakentaa kilpailevia yhteyksiä, minkä vuoksi voimavarat hajoavat useammille väylille, jotka kuitenkin yhdistävä saman lähtö- ja tuloaikkakunnan. Tämän vuoksi haluamme vähentää 10 000 000 euroa perusväylänpitoon ehdotetusta määrärahasta.

*31.10.20 Perusväylänpito
Hallituksen budjetti 1 279 000 000
Meidän varjobudjettimme 1 269 000 000
SÄÄSTÖ 10 000 000*

TOIMIVAT JUNAYHTEYDET

Hyvin toimivia liikenneyhteyksiä tarvitaan, jotta kaikki alueet olisivat mahdollisimman tasavertaisessa asemassa. Valtiolla on pitkään ollut selkeä strategia, kuinka koko maa on pidettävä

asuttuna. Toimiva infrastruktuuri on tämän työn kulmakivi. Valtiopäivät on myös budjettivaroin panostanut suuria summia rautateiden sähköistämiseen, raiteiden parantamiseen ja nopeuttamiseen niin, että junaliikenne on kilpailukykyinen ja ympäristöystävällinen vaihtoehto.

Päätös leikata joukkoliikenteen palvelujen oston määrärahoja on ristiriidassa junayhteyksien kehittämistavoitteen kanssa. Y-juna on yksi esimerkki hyvin käytetystä joukkoliikenteen palvelusta, joka tarjosi asukkaille toimivat junayhteydet Länsi-Uudenmaan ja pääkaupunkiseudun välillä.

Hallituksen tekemät leikkaukset joukkoliikenteen palvelujen ostoihin vuoden 2016 talousarvioesityksessä vaikuttivat suoraan monilla eri puolilla Suomea asuviin kansalaisiin. Erityisesti pääkaupunkiseudun kehyskuntien, joista suuri osa väestöstä kulkee asuinpaikkakunnaltaan töihin toiseen kuntaan, asukkaille vaikutus oli valtava.

Syntyneen ongelman korjaamiseksi haluamme, että joukkoliikenteen palvelujen osto- ja kehitysmäärärahaa nostetaan, niin että toimivat joukkoliikenneyhteydet voidaan turvata.

31.30.63 Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen

Hallituksen budjetti 84 474 000

Meidän budjettimme 90 474 000

LISÄPANOSTUS 6 000 000

**“MEIDÄN ON LISÄTTÄVÄ
TYÖTÄ TEKEVIEN
SUOMALAISTEN MÄÄRÄÄ
TYÖELÄMÄSSÄ. JO
NYT TARVITSEMME
TYÖVOIMAA ULKO-
MAILTA SAADAKSEMME
TALOUTEMME PYÖRIMÄÄN.
SIKSI MEIDÄN ON
POISTETTAVA ESTEITÄ
TYÖMARKKINOILTA JA
ELINKEINOELÄMÄSTÄ.**

PÄÄLUOKKA 32

TYÖ- JA

ELINKEINOMINISTERIÖ

Mielestämme Suomea ja Eurooppaa kohdanneesta pitkään jatkuneesta taluskriisistä on vain yksi ulospääsytie – meidän on tehtävä töitä päästäksemme pois taantumasta. Tarvitsemme lisää työpaikkoja, lisää työtä tekeviä ja meidän on tehtävä töitä enemmän ja pidempään. Tämä asettaa suuria vaatimuksia työelämän laadulle ja joustavuudelle.

Suomi tarvitsee uuden kasvupolitiikan, joka kannustaa työhön, yrittämiseen, investointeihin ja tulevaisuuteen panostamiseen. Mielestämme kaikki työ on arvokasta ja sillä on merkitystä hyvinvoinnillemme. Tällä hetkellä työmarkkinoille tulee vähemmän ihmisiä kuin sieltä lähtee. Se vaatii työmarkkinajärjestöiltä ja poliittisilta päätöksentekijöiltä uudelleenajattelua. Meidän on lisättävä työtä tekevien suomalaisten määrää työelämässä. Jo nyt tarvitsemme työvoimaa ulkomailta saadaksemme taloutemme pyörimään. Siksi meidän on poistettava esteitä työmarkkinoilta ja elinkeinoelämästä.

Kannattavasti toimivia pieniä ja keskikokoisia yrityksiä on rohkaistava palkkaamaan, laajentumaan ja myös kansainvälistymään ja harjoittamaan kansainvälistä kauppaa. Uudet työpaikat syntyvät näissä yrityksissä. Yhteiskunnan tehtävä on luoda puitteet, joissa yritykset voivat toimia. Näiden puitteiden on oltava joustavia ja annettava yrityksille mahdollisuus menestyä.

Meidän inhimillinen vastuumme on auttaa hädässä olevia ihmisiä. Suomen on oltava maa, joka toivottaa tervetulleiksi pakolaiset, jotka ovat joutuneet jättämään maansa tai kotiseutunsa selviytyäkseen hengissä. Toimiva kotouttaminen on prosessissa keskeistä, jotta maahanmuuttajat löytävät paikkansa suomalaisessa yhteiskunnassa. Lisääntyvä maahanmuutto tukee myös Suomen vintoutunutta väestörakennetta.

ELINTARVIKETURVALLISUUDEN VALVONTA TEHOKKAAMMAKSI

Viranomaisten toimintaa on tarve tehostaa elintarviketurvallisuuden saralla. Osana tehostamista on sellaisten tehtävien vähentäminen, joissa kaksi viranomaista hoitaa käytännössä samaa toimintaa. Elintarviketurvallisuusviraston toimintaa voitaisiin tehostaa kahdella tavalla. Ensimmäinen on elintarviketurvallisuuden laboratoriopalvelut Elintarviketurvallisuusvirastossa ja Tullissa. Siirtämällä laboratoriopalvelut Tullille toimintaa voitaisiin tehostaa vaarantamatta kuluttajien turvallisuutta. Laboratoriopalveluiden siirtämi-

nen edellyttäisi Tullin toimintamenojen lisäämistä 1 500 000 eurolla. Tästä voitaisiin saada kolmen miljoonan euron säästö.

Toisena on eläinten hyvinvoinnin sekä eläin- ja kasviterveyden valvonta. Tällä hetkellä sekä Elin-
tarviketurvallisuusviraston ja ELY-keskuksen val-
vojat voivat käydä tiloilla tarkastamassa samoja
eläimiä ja papereita, tosin eri päivinä. Siirtämällä
valvonta ELY-keskuksiin tilakäyntejä pystytään
koordinoimaan paremmin ja vähentämään. Tällöin
toiminta tehostuisi, tulisi kustannustehokkaammaksi,
ja tämä helpottaisi tilojen elämää. Leikkaamalla
14 miljoonaa ELY-keskuksille voitaisiin siirtää 7
miljoonaa niiden lisääntyviin tehtäviin ja edelleen
saataisiin 7 miljoonan säästö.

*32.01.02 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten
toimintamenot*

Hallituksen budjetti 179 626 000

Meidän varjobudjettimme 186 626 000

LISÄPANOSTUS 7 000 000

VIEXPON TOIMINTA TULEE TURVATA

Taloutemme on riippuvainen pienten ja kes-
kisuurten yritysten menestyksestä ja niiden
mahdollisuuksista työllistää. Tiedämme, että uudet
työpaikat syntyvät pieniin ja keskisuuriin yrityksiin.

Pohjanmaa on yksi maamme alueista, jonka
vientä on suurta, jossa on vahvaa yrittäjähänkeä
ja menestyksekkään yrittämisen perinteitä. Koko
maakunnan pienet ja keski-suuret yritykset voittavat,
kun Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan vientiä
edistävän osuuskunnan Viexpon toiminta turvataan.
Maan muissa osissa Finpro vastaa tästä toiminnasta,
mutta Viexpolla on ainutlaatuista osaamista
Pohjanmaalla. Tämä tuntuu unohtuvan, kun valtion
rahoja jaetaan tukina yhteenliittymille, jotka ed-
istävät ulkomaankauppaa, elinkeinopolitiikkaa ja
yritysten kansainvälistymistä. Haluamme turvata
Viexpon tärkeän toiminnan.

*32.01.40 Valtionavustus yritysten kansainvälistymi-
seen ja yrittäjyyden edistämiseen*

Hallituksen budjetti 13 251 000

Meidän varjobudjettimme 13 401 000

LISÄPANOSTUS 150 000

TEKES TUTKIMUKSEN RAHOITUS TURVATTAVA

Haluamme, että tutkimus-, kehittämis- ja in-
novaatiotoiminnan tukeminen tapahtuu riip-
pumattomien tahojen, kuten Tekesin, kautta. Mah-
dollisuuden uusien innovaatioiden syntymiseen ja

kehittämiseen tulee voida tapahtua myös kausiluon-
toisten poliittisesti sidottujen alueiden ulkopuolella.
Tekesin rahoituksen leikkaaminen ja määrärahojen
kohdentaminen poliittisiin kärkihankkeisiin voi
johtaa kannattamattomiin liikeideoihin panostami-
seen Suomen uuteen Nokiaan panostamisen sijaan.
Haluamme luoda edellytyksiä sellaisten tuotteiden
kehittämiseen, joilla on korkea jalostusarvo.

Suomi ei voi pärjätä globaalissa kilpailussa
määrällisesti, voimme ainoastaan voittaa laadussa.
Yhteiskunnan kehitys muotoilee markkinoiden kysyntää,
minkä vuoksi tarvitaan yhteistyön parantamista
elinkeinoelämän, koulutuksen ja tutkimuksen
välillä. Tämä luo edellytyksiä uusien innovaatioiden
syntymiselle. Tämän vuoksi katsomme, että Tekesin
rahoitusta ja tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan
tukea ei voi leikata nyt esitetyssä määrin.
Me emme hyväksy hallituksen laajoja leikkauksia
Tekesin rahoituksesta.

*32.20.40 Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan
tukeminen*

Hallituksen budjetti 274 500 000

Meidän varjobudjettimme 348 600 000

LISÄPANOSTUS 73 000 000

TUTKIMUSMÄÄRÄRAHAA PUURAKENTAMISELLE

Puurakentamisen edistäminen sisältyy hallitu-
sohjelmaan. Puurakentamisen suurin haaste
tällä hetkellä ovat palomääräykset ja yhteisten stan-
dardien puute. Asian korjaamiseksi olisi suotavaa
aloittaa tutkimusprojekti, jolla rakennusten
palomääräykset arvioidaan uudelleen.

*32.20.40 Tutkimus-, kehittämis- ja
innovaatiotoiminnan tukeminen*

Hallituksen budjetti 274 500 000

Meidän varjobudjettimme 348 600 000

LISÄPANOSTUS 1 100 000

TEHOKKAAMPI TYÖNVÄLITYS

Jotta suomalaisille voitaisiin turvata hyvä
työelämä koko työuran ajan, valtion on oltava
tukemassa aikoina, jolloin työnteko eri syistä kes-
keytyy. Suomi tarvitsee hyvinvointiyhteiskunnan
turvaamiseksi lisää ihmisiä, jotka tekevät työtä ja
maksavat veroja. Tämä edellyttää nyt työttöminä
olevien parempaa kuntoutusta ja lisäkoulutusta.

Suomen työmarkkinat ovat kärsineet parin vu-
osikymmenen ajan tarjonnan ja kysynnän välisestä
epätasapainosta. Tietyillä koulutusalueilla on osit-
tain koulutettu liian suuria vuosikursseja teollisuud-

en ja tuotannon työpaikkojen vähentyessä 2000-luvulla. Haasteena on ollut päästä tilanteeseen, jossa työnhakija ja työnantaja kohtaavat tehokkaammin.

Nykyisellään meillä on suuri määrä vapaita työpaikkoja ja suuri määrä työttömiä. Nämä kaksi ryhmää eivät kuitenkaan kohtaa. Työvoimapalvelujen kilpailutus on mahdollistettava enenevässä määrin tehokkaampien palvelujen luomiseksi. Lisäkoulutus on keskeisessä asemassa työntekijän houkuttelevuuden lisäämiseksi työmarkkinoilla.

On ilmiselvää, että edellä mainittuja toimenpiteitä ei voida sovittaa nykyiseen tapaamme hoitaa työnvälitystä. Rakenteellisten ongelmien ratkaisemiseksi vaaditaan laaja uudistus, jossa mahdollistetaan enenevästi työvoimapalvelujen kilpailuttaminen. Kannatamme tätä samalla kun katsomme, että julkisten työvoimapalvelujen vähentäminen on tarkoituksenmukaista.

32.30.01 Työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamenot

Hallituksen budjetti 173 131 000

Varjobudjettimme 148 131 000

SÄÄSTÖ 25 000 000

TYÖVOIMAPALVELUJA VOITAVA KILPAILUTTAA

Suomi tarvitsee hyvinvointiyhteiskunnan turvaamiseksi lisää ihmisiä, jotka tekevät työtä ja maksavat veroja. Tämä edellyttää nyt työttöminä olevien parempaa kuntoutusta ja lisäkoulutusta. Pitkäaikaistyöttömien pallottelu eri viranomaisten välillä on saatava loppumaan ja ryhdyttävä konkreettisiin työllistämistoimiin. Näiden sijaan tarvitaan konkreettisia työllistämistoimenpiteitä. Työllisyyspalveluita on tehostettava ja työnvälitys on saatava tehokkaammaksi ja tuloshakuisemmaksi. Lisäkoulutus on keskeisessä asemassa työntekijän houkuttelevuuden lisäämiseksi työmarkkinoilla.

Parhaana tapana uudistaa työllisyyspalveluita on antaa kunnolliset määrärahat yksityisten työnvälityspalvelujen kokeiluun, niin että palvelut voidaan toden teolla ottaa käyttöön. Hallitus toimii liian varovasti tältä osin.

32.30.51 Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut

Hallituksen budjetti 422 200 000

Meidän varjobudjettimme 437 200 000

LISÄPANOSTUS 15 000 000

POISTETAAN PÄÄSTÖKAUPAN EPÄSUORIEEN KUSTANNUSTEN KOMPENSAATIOTUKI

Aiemmin päästöoikeuksien huutokauppa suunnattiin Suomen kehitys- ja ilmastotyöhön ja

menettely sai kansainvälisesti positiivista huomiota. Nyt hallitus esittää, että päästökauppajärjestelmän tuotot ohjataan energiaintensiiviselle teollisuudelle. Näin siitä huolimatta, että Valtion taloudellinen tutkimuskeskus piti työ- ja elinkeinoministeriön päästökauppalaain muutosta koskevaa lakiluonnosta huonona. VATT on tehnyt myös selvityksen energiaverotuen negatiivisista vaikutuksista kauttaaltaan. Nyt hallitus haluaa hallitusohjelman mukaisesti rahoittaa tukea päätösoikeuksien huutokauppaamisesta saatavilla tuloilla.

Momenttia perustellaan muun muassa sillä, että tarkoitus on turvata sähköintensiivisen vientiteollisuuden kilpailukyky. Myös tämä on todettu paikkansa pitämättömäksi, sillä on osoitettu ettei yritysten kilpailukyky riipu energiaverotuesta ja että tuki on ristiriidassa Suomen ilmastotavoitteiden kanssa.

Se, että hallitus siirtää tulot pois Suomen kehitys- ja ilmastointityön rahoittamisesta, vahingoittaa Suomen kansainvälistä mainetta, koska tuemme teollisuutta, jonka energiankulutus on suurinta. Suomi-kuva kärsii kehitysyhteistyön suurista leikkauksista ja siitä, että Suomi jo alle vuosi Pariisin sopimuksen hyväksymisestä ryhtyy toimenpiteisiin, jotka eivät edistä ilmastopolitiikkaamme.

*32.60.46 Päästökaupan epäsuorien kustannusten
kompensaatiotuki*

Hallituksen budjetti 43 000 000

Meidän varjobudjettimme 0

LISÄPANOSTUS 43 000 000

PAKOLAISKIINTIÖTÄ TULEE KASVATTA

Suomen pakolaiskiintiö on vuosina 2014 ja 2015 ollut 1 050 pakolaista vuodessa ja 750 pakolaista vuodelle 2016. Ensi vuodeksi hallitus esittää 750 pakolaisen kiintiötä. Näin samanaikaisesti sen kanssa, että pakolaisvirrat eivät ole olleet yhtä suuria sitten toisen maailmansodan päättymisen. Nykyään yksittäinen ihminen joutuu lähtemään kotimaastaan joka neljäs sekunti, ja pakolaisten määrä nousee 59,5 miljoonaan. Eurooppa ottaa vastaan alle 10 prosenttia maailman pakolaisista.

Suomi on yksi maailman rikkaimmista ja tasa-arvoisimmista maista, ja meidän on osoitettava solidaarisuutta huonommassa asemassa oleville. Meidän vuoromme on tarjota toisille meille aiemmin annettua turvaa. Pakolaispolitiikan on perustuttava inhimillisyyteen ja ihmisoikeuksien suojeluun. Ketään ei saa pakottaa elämään turvattomuudessa ja kurjuudessa. Pakolaiskiintiön tuntuva korottaminen on hyvä tapa auttaa pitkällä aikavälillä vaikeassa asemassa olevia ihmisiä.

Haluamme pakolaiskiintiötä korotettavan tun-

tuvasti ja asteittain. Juuri nyt Suomi ottaa vastaan monia turvapaikanhakijoita, mikä tekee perustelluksi hieman pienemmän pakolaiskiintiön kuin pidemmällä aikavälillä. Tämän vuoksi ruotsalainen eduskuntaryhmä ehdottaa, että pakolaiskiintiötä korotetaan 750 pakolaisesta 2 500 pakolaiseen. Jotta henkilö, joka ei puhu maan kieliä, eikä tunne Suomen lainsäädäntöä ja normeja ja jolla on lisäksi mahdollisesti traumaattisia kokemuksia, löytää paikkansa yhteiskunnassa, tarvitaan toimivaa kotouttamista. Siksi haluamme kohdistaa lisärahoitusta valtion korvauksiin kotouttamisesta.

32.70.30 Valtion korvaukset kotouttamisesta

Hallituksen budjetti 220 958 000

Meidän varjobudjettimme 230 558 000

LISÄPANOSTUS 9 600 000

**“LÄHTÖKOHTAMME
ON OIKEUDENMU-
KAINEN JA YHTÄLÄI-
NEN ENSIHOIDON SEKÄ
YMPÄRIVUOROKAUTISEN
PÄIVYSTYKSEN
SAATAVUUS.
MIELESTÄMME KAIKILLA
18 MAAKUNNALLA TULISI
OLLA OIKEUS ITSE
PÄÄTTÄÄ PÄIVYSTYS-
TOIMINTANSA JA ERIKOIS-
SAIRAAHOITONSA
LAAJUUDESTA.**

PÄÄLUOKKA 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ

Haluamme suunnata tukea yhteiskunnan heikoimmille ryhmille – yksinhuoltajaperheille, eläkeläisille, sotaveteraaneille ja kuntoutusta tarvitseville.

Haluamme uudistaa työttömyysturvan niin, että se suuremmassa määrin kannustaa uuteen alkuun työmarkkinoilla.

Haluamme myös varata riittävästi määrärahoja, joilla lisätään turvakotipaikkoja ja perustetaan uusia tukikeskuksia raiskausten uhreille. Mielestämme on oikeudenmukaisuuskysymys, että myös turvapaikanhakijaäidit saavat äitiyspakkauksen.

Sote- ja maakuntauudistus, jota valmistellaan tiiviisti, ei juuri toteudu vielä ensi vuoden talousarviossa. Ruotsalainen eduskuntaryhmä suhtautuu uudistukseen kriittisesti. Lähtökohtamme on oikeudenmukainen ja yhtäläinen ensihoidon sekä ympärivuorokautisen päivystyksen saatavuus. Mielestämme kaikilla 18 maakunnalla tulisi olla oikeus itse päättää päivystystoimintansa ja erikoissairaanhoidonsa laajuudesta.

Valinnanvapaus on toteutettava perusterveydenhuollon puolella ja osassa erikoissairaanhoidon. Lähipalvelut on määritettävä ja turvattava selkeästi. Toisin kuin hallituksen suunnitelmassa mielestämme sosiaalipalvelut, joihin kuuluvat perusluonteiset sosiaalipalvelut, päihdehuolto, lastensuojelu ja vanhustenhoito, on jätettävä kuntien vastuulle. Edellytämme, että ennen terveydenhuollon uudistus päätöksiä on suoritettava uskottavat kielellisten vaikutusten arvioinnit.

ÄITIYSPAKKAUS TURVAPAIKANHAKIJOILLE

Suomesta turvapaikan saaneilla naisilla on oikeus äitiyspakkaukseen, mutta Suomeen saapuneet turvapaikkapäätöstä odottavat naiset eivät saa äitiyspakkausta. On itsestään selvää, että päätöstä odottavilla on vähintään yhtä suuri avun ja tuen tarve vastasyntyneille lapsilleen. Siksi ruotsalaisen eduskuntaryhmä katsoo, että myös turvapaikanhakijoiden on saatava äitiyspakkaus.

Vastasyntyneet lapset kuuluvat kaikkein viattomimpaan ryhmään, jotka joutuvat kärsimään epäoikeudenmukaisuudesta. Turvapaikanhakijoiden kasvava määrä voi myös pidentää turvapaikkapäätösten odotusaikoja. Äitiyspakkaus olisi yksi käytännöllisimmistä ja konkreettisimmista tavoista auttaa näitä lapsia ja äitejä.

Arvioiden mukaan Suomeen voi vuositasonsa saada noin 10 000 turvapaikanhakijaa. Karkea arvio on, miesten osuus pois lukien, että imeväisikäisten ja Suomessa syntyvien lasten määrä voi odotusaikana olla noin 133 kpl/vuosi. Äitiyspakkauksen arvo on noin 300 euroa. Tämä tarkoittaa sitä, että suhteellisen pienellä summalla voimme auttaa kaikkien haavoittuvimpia ja viattomimpia tämänhetkessä humanitäärisessä kriisissä.

33.10.50 Äitiysavustus ja valtion tuki kansainväliseen adoptioon

Hallituksen budjetti 10 500 000

Meidän budjettimme 10 540 000

LISÄPANOSTUS 40 000

LAPSILISÄN YKSINHUOLTAJAKOROTUSTA ON KOROTETTAVA

Lasten köyhyys on Suomessa kasvava suuntaus. Samanaikaisesti kun yleinen tulotaso on kasvanut, lapsiperheiden köyhyys on lisääntynyt. Vähävaraisissa perheissä elävien lasten määrä on lähes kolminkertaistunut kahdenkymmenen vuoden aikana.

Lasten köyhyys on yleisintä yksinhuoltajaperheissä. Noin 20 prosenttia kaikista perheistä on yksinhuoltajaperheitä ja suurimmassa osassa näistä, 86 prosentissa, äiti on perheen huoltaja. Tällä hetkellä 20 prosenttia yksinhuoltajaperheistä on pienituloisia, 1990-luvun puolivälissä osuus oli noin 10 prosenttia. Kahden huoltajan perheistä 7 prosenttia on pienituloisia. Syitä yksinhuoltajaperheiden pieniin tuloihin ovat sekä työttömyys että tulonsiirtojen leikkaukset. Yksinhuoltajalle on osoittautunut vaikeammaksi palata takaisin työmarkkinoille vanhempainvapaan jälkeen.

Yleiset edut ja palvelut muodostavat perustan lapsiperheiden köyhyyden torjunnalle. Suuri uhka lapsiperheiden taloudelle ovat tukien leikkaukset. Lapsilisän yleisellä 0,85 prosenttiyksikön leikkauksella hallitus säästää 11,7 miljoonaa euroa, mikä puolestaan heikentää heikkotuloisimpien perheiden elintasoja entisestään. Haluamme kohdistaa hallituksen leikkausta vastaavan määrän eli 11,7 miljoonaa euroa lapsilisän yksinhuoltajakorotukseen. Se tarkoittaa sitä, että korotus nousee 6,2 euroa kuussa lasta kohden, eli 48,55 eurosta 54,75 euroon kuussa.

33.10.51 Lapsilisät

Hallituksen budjetti 1 360 500 000

Meidän varjobudjettimme 1 372 200 000

LISÄPANOSTUS 11 700 000

LAPSILISÄN YKSINHUOLTAJAKOROTUS EI SAA PIENENTÄÄ TOIMEENTULOTUKEA

Yksinhuoltajat kuuluvat niihin lapsiperheisiin, joiden taloudellinen tilanne on kaikkein heikoin. On epäoikeudenmukaista, että nykytilanteessa juuri yksinhuoltajat monessa tapauksessa menettävät hyödyn lapsilisän yksinhuoltajakorotuksesta. Siksi lapsilisän yksinhuoltajakorotuksen ja toimeentulotuen yhteys toisiinsa tulee poistaa.

Tällä hetkellä yksinhuoltajakorotus vaikuttaa toimeentulotukeen. Käytännössä yksinhuoltajakorotuksen määrä vähennetään suoraan yksinhuoltajalle maksettavasta toimeentulotuesta. Nykyinen toimeentulotukilainsäädäntömme johtaa siihen, että sen minkä valtio antaa toisella kädellä, kunta ottaa toisella. Selvitykset osoittavat, että yksinhuoltajien kotitalouksien toimeentulo on muita lapsiperheitä enemmän riippuvainen toimeentulotuesta. Jotta yksinhuoltajakotitaloudet, joissa tilanne on erityisen haastava, hyötyisivät yksinhuoltajakorotuksesta, on sen kytkentä toimeentulotukeen poistettava.

Koska toimeentulolain muutos aiheuttaa kunnille lisäkustannuksia maksettujen toimeentulotukien kustannusten nousun muodossa, on tämä kompensoitava kunnille korottamalla vastaavasti valtion osuuksia perustoimeentulotukeen liittyvien kustannusten osalta. Tällä muutoksella haluamme auttaa yksinhuoltajia, jotka kuuluvat yhteiskuntamme haavoittuvimpiin ryhmiin.

Korotettuun yksinhuoltajakorotukseen yhdistettynä nämä kaksi toimenpidettä vahvistavat yksinhuoltajien asemaa yhteenlaskettuna 24,5 miljoonalla eurolla.

33.10.57 Perustoimeentulotuki

Hallituksen budjetti 830 938 000

Meidän varjobudjettimme 844 738 000

LISÄPANOSTUS 13 800 000

ANSIOSIDONNAINEN PÄIVÄRAHA KANNUSTAVAMMAKSI

Työmarkkinamme ovat kärsineet parin vuosikymmenen ajan tarjonnan ja kysynnän välisestä epätasapainosta. Olemme pallotelleet pitkäaikaisyöttömiä eri viranomaisien välillä sen sijaan, että olisi ryhdytty konkreettisiin työllistämistoimiin. Haasteena on ollut päästä tilanteeseen, jossa työnhakija ja työnantaja kohtaavat tehokkaammin.

Aktiiviset toimenpiteet työnvälityksen taholta tulee tehdä työttömyyskauden alussa tai välittömästi lomautusten yhteydessä. On myös tärkeää kannustaa valtionkin taholta omaan aktiivisuuteen

korottamalla hiukan ansiosidonnaista päivärahaa ja lyhentämällä samalla maksatuskautta. Tanskalla on hyviä kokemuksia tällaisesta mallista. Suomessa tehdyt tutkimukset osoittavat, että suurin osa uuden työpaikan saaneista saa sen heti päivärahaan oikeuttavan ajan alussa tai lopussa. Uskomme mallin muuttamisen johtavan nopeampaan paluuseen työelämään.

33.20.50. Valtionosuus ansiopäivärahasta
Hallituksen budjetti 1 086 000 000
Meidän varjobudjettimme 1 126 000 000
SÄÄSTÖ 40 000 000

AURA-KUNTOUTUS PAREMMAN TYÖHYVINVOINNIN PUOLESTA

Hallitus haluaa parantaa kilpailukykyä alentamalla työmarkkinoiden kuluja. Samalla halutaan pidentää työuria alusta, keskeltä ja lopusta. Hallitus haluaa yksinkertaisesti, että suomalaiset tekevät töitä hieman enemmän ja pidempään.

Jos nämä tavoitteet halutaan saavuttaa, työterveyteen panostaminen on erittäin tärkeää. Professori Guy Ahonen on mietinnössään todennut, että yhteiskunta menettää jopa 25 miljardia euroa vuodessa työkyvyttömyyseläkkeiden, sairauspoissaolojen, sairaana työssäolon ja työtaturmien johdosta. Panostamalla työelämän hyvinvointiin sekä kuntoutukseen yhteiskunta voi säästää miljardeja samalla, kun yksilön elämänlaatu paranee.

Tärkeä osa panostusta työterveyteen on AURA-tuki, jota myönnetään työhön kuntouttavaan kuntoutukseen. Kuntoutuksesta säästäminen johtaa helposti kalliisiin seurauksiin, ja säästösuunnitelmat uhkaavat johtaa myös henkilöstön irtisanomisiin eri kuntoutusyksiköissä.

AURA-kuntoutuksen poistaminen uhkaa suoraan ruotsinkielistä työhön kuntouttamista Härmän Kuntoutuksessa. Härmän yksikkö on maassa ainoa, joka tarjoaa ruotsinkielistä työhön kuntoutusta. Toiminnan alasajo tarkoittaisi sitä, että ruotsinkieliset eivät enää tätä palvelua omalla äidinkielellään. Hallituksen on varmistettava, että kielelliset oikeudet turvataan myös tulevaisuudessa kuntoutuksen osalta.

33.30.60 Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista
Hallituksen budjetti 1 918 000 000
Meidän varjobudjettimme 1 928 000 000
LISÄPANOSTUS 10 000 000

KOROTETTU TAKUUELÄKE

Pienituloiset eläkeläiset kärsivät eniten hallituksen kaikkien sosiaalietuuksien 0,85 prosentin

leikkauksesta. Myös terveydenhuollon ja lääkkeiden kustannukset nousevat ensi vuonna.

Takuueläke takaa tällä hetkellä Suomessa asuville minimieläkkeen 766,85 euroa kuussa. Takuueläkkeellä elävät kuuluvat yhteiskunnassamme heikoimmassa asemassa oleviin. Haluamme siksi korottaa takuueläkkeen summaa 10 eurolla kuussa ja esittää siksi tähän momenttiin 12:ta miljoonaa euroa.

33.40.60 Valtion osuus kansaneläkeläistä ja eräistä muista laeista johtuvista menoista
Hallituksen budjetti 3 629 000 000
Meidän varjobudjettimme 3 641 000 000
LISÄPANOSTUS 12 000 000

KUNTOUTUSTA SOTAVETERAANEILLE

Sotaveteraanit ovat antaneet suuren panoksen maamme ja sen itsenäisyyden puolesta. Nykyään sotaveteraanien määrä on noin 22 000. Viime vuosina sotiemme veteraaneille osoitetut määrärahat ovat vähentyneet sen myötä, että elossa olevien veteraanien määrä on vähentynyt. Veteraanijärjestöt ovat kuitenkin nostaneet esille vakavan huolen määrärahojen riittämättömästä tasosta, niin kuntoutuksessa kuin kotiin vietävissä palveluissa.

Kun otetaan huomioon veteraanien määrän vähentyminen ja veteraanien korkea ikä, olisi perusteltua luopua invalidiprosentin mukaisesta erottelusta ja tarjota kaikille veteraaneille etuuksia, jotka perustuvat yksilölliseen palvelutarpeen arviointiin. Veteraaneihin liittyvissä toiminnoissa on otettava lähtökohdaksi, että jokaisen veteraanin yksilölliset kuntoutus- ja palvelutarpeet arvioidaan ja huomioidaan.

Ensi vuonna Suomi juhlistaa 100-vuotista itsenäisyyttään. Tämän vuoksi olisi panostettava veteraaneihin näyttääksemme, että arvostamme heitä, jotka ovat taistelleet itsenäisyytemme puolesta.

33.50.56 Rintamaveteraanien kuntoutustoiminnan menot
Hallituksen budjetti 17 688 000
Meidän varjobudjettimme 27 688 000
LISÄPANOSTUS 10 000 000

25 UUTTA TURVAKOTIA

Väkivalta naisia kohtaan on yhteiskunnallinen ongelma, jolla on sosiaalisia, terveydellisiä ja taloudellisia seurauksia sekä yksilölle että yhteiskunnalle. Suomi on ratifioinut Euroopan neuvoston yleissopimuksen naiseen kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta,

nk. Istanbulin sopimuksen. Sen tarkoituksena on ehkäistä ja torjua naisiin kohdistuvaa väkivaltaa, suojella väkivallan uhreja ja saattaa väkivallantekijät vastuuseen teoistaan. Sopimuksesta tuli Suomea sitova 1. elokuuta 2015 ja se sitoo sopimuspuolet naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemiseen ja torjumiseen.

Naisiin kohdistuvaa väkivaltaa pidetään Suomessa yhtenä vakavimmista loukkauksista ihmisoikeuksia vastaan. Sopimuksen päätavoitteen täyttäminen edellyttää kattavaa, kokonaisvaltaista ja koordinoitua poikkihallinnollista toimintaohjelmaa. Yksi sopimuksen tavoitteista on taata uhreille turvakotipaikkoja sekä ympäri vuorokauden palveleva kansallinen, maksuton puhelinpalvelu väkivallan uhreille. Sopimuksen mukaan kutakin 10 000 asukasta kohti pitäisi olla yksi turvakotipaikka. Tällä hetkellä Suomessa 19:llä turvakotipaikkojen tarjoajalla on yhteensä 120 paikkaa. Suositusten mukaan paikkoja pitäisi olla 500. Edeltävänä vuonna laskettiin 300 hengen jääneen ilman turvakotitoiminnan palveluja. Tässä luvussa ei ole mukana lapsia. Lapset huomioituna viime vuonna ilman turvakotipaikkaa jäi 450 henkeä.

Koska Suomi on sitoutunut Istanbulin sopimukseen, turvakoteja ja turvakotipaikkoja on perustettava lisää. Siksi esitämme turvakotitoiminnalle 15 000 000 euron lisärahoitusta. Se tarkoittaisi, että 25 uutta turvakotia voisi aloittaa toiminnan ja että turvakotipaikkoja tulisi 175 lisää.

33.60.52 Valtion rahoitus

turvakotitoiminnan menoihin

Hallituksen budjetti 13 550 000

Meidän varjobudjettimme 28 550 000

LISÄPANOSTUS 15 000 000

Mielestämme ilmastonmuutos ja uhkaava maailmanlaajuinen makean veden puute kuuluvat aikamme suurimpiin haasteisiin. Pitkän aikavälin tavoitteemme on hiilidioksidineutraali Suomi, jossa ei tarvita fossiilisten polttoaineiden polttoa. Tarvitsemme määrätietoista, pitkälle tähtäävää ja ennustettavissa olevaa ilmastopolitiikkaa, joka yhdistyy taloudelliseen menestykseen ja ihmisten hyvinvoinnin kasvuun. Se edellyttää kansallisia, alueellisia ja maailmanlaajuisia toimia. Ympäristö ei tunne rajoja, ja siksi EU:lla on tärkeä rooli ilmastopolitiikassa, samoin kuin maailmanlaajuisilla järjestelmillä, joita säännellään kattavalla kansainvälisellä ilmastosopimuksella. Lisää investointeja uusiutuvaan energiaan tarvitaan myös, koska suurin osa Suomen kasvihuonekaasupäästöistä tulee energian tuotannosta ja kulutuksesta, mukaan lukien liikenteen energiankulutus.

Itämeren maiden yhteistyö ovat ratkaisevassa asemassa Itämeren paremman tulevaisuuden kannalta. Lisää yhteistyötä tarvitaan myös arktisilla alueilla. Kun jää ei enää suojaa herkkiä alueita ja luontoa, on meidän tehtävä se. Ympäristön monimuotoisuus ja ympäristön hyvinvointi vaikuttavat tulevaisuuden toimintaedellytyksiimme.

EU:n uusi jätedirektiivi tulee EU:n komission arvioin mukaan luomaan yli 170 000 suoraa työpaikkaa EU:ssa vuoteen 2035 mennessä. Nämä työpaikat syntyvät ensisijaisesti materiaalien kierrätyksen alalle. Jätteen käsittely ja tuotekehitys ovat merkittävässä asemassa kierrätystalouden peruspilareina.

Ruotsalainen eduskuntaryhmä korostaa kiertotalouden merkitystä tulevaisuudessa. Tavoitteena on vähentää jätteen määrää sen syntyvaiheessa. Olennaista on myös, miten käsittelemme tuotekehityksessä ja tuotteiden ja jätteen elinkaaren aikana muodostuvia sivuvirtoja. Kiertotalous tarjoaa myös suuria taloudellisia mahdollisuuksia. Sitran tekemän tutkimuksen mukaan kiertotalous tarkoittaa Suomelle on 1,5–2,5 miljardin euron taloudellisia mahdollisuuksia vuoteen 2030 mennessä.

